Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af udskrivningsloven,

II. forslag til lov om ændring af ligningsloven,

III. forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v.

(Kildeskat),

IV. forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom,

V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter,

VI. forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m. m.,

VII. forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin,

VIII. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgiften af motorkøretøjer m. v. og

IX. forslag til lov om ændring af lov om folkepension.

(Nedsættelse af folkepensionsbidrag).

(Afgivet af udvalget den 12. september 1972).

Udvalget har holdt 14 møder, hvorunder det tillige har foretaget en gennemgang af forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1973. Der er under møderne stillet en række spørgsmål til finansministeren, økonomi- og budgetministeren, indenrigsministeren, socialministeren og undervisningsministeren. Nogle af spørgsmålene vil tillige med ministrenes besvarelser blive optrykt i et særligt bilagshæfte. Som bilag til betænkningen er alene optrykt den af økonomi- og budgetministeren den 7. september 1972 udarbejdede oversigt over statsfinanserne med tilhørende kommentarer.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Advokatrådet,
Arkitekt Karl Bisgaard,
Brovst kommune,
Bygge-Societetet for Danmark,
Centralforeningen af Benzinforhandlere i Danmark,
Centralforeningen af Lillebilforeninger i Danmark,
Centralforeningen af „Tolvmandsforeninger" og større landbrugere i Danmark,
Danmarks aktive Handelsrejsende — 1901,
Danmarks Vin- og Tobakshandlerforening,
Dansk Skatteborgerforening,
Dansk Skovforening,
De Danske Spritfabrikker A/S,
De samvirkende danske Husmandsforeninger,
De samvirkende danske Landboforeninger,
De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark,
Droske-centralen TAXA,
Forenede danske Mortorejere og Kongelig Dansk Automobilklub, fællesudvalget,
Foreningen af Importører og Grossister i Tobaksbranchen,
Foreningen af Typehusproducenter i Danmark,
Fællesudvalget for Bytrafik i Danmark,
Grosserer-Societetet,
Grundejernes Landsforbund,
Kommunernes Landsforening,
Landsforeningen Danmarks Bilruter,
Landsforeningen Danske Vognmænd,

Oliebranchens Fællesrepræsentation,
Provinshandelskammeret,
Sammenslutningen af Automobil-Fabrikanter & Importører,
TAXA's Landsforening,
TAXI-Sammenslutningen af 1926,
Tobaksarbejderforbundet i Danmark,
Tobakshandlernes Landsforening og
Vin-Sectionen — Danske Importagenters Forening.

Endvidere har udvalget haft en række samråd med statsministeren, finansministeren og økonomi- og budgetministeren.

Under et samråd med finansministeren oplyste han, at der i det forløbne folketingsår er gennemført forskellige foranstaltninger til forbedring af kildeskatteordningen. Disse bestræbelser vil blive fortsat. Efter anbefaling fra det såkaldte Poul Dahlgaard-udvalg er der gennemført hjemmel til generel ajourføring af indkomstgrundlaget og adgang til en vis oprunding af trækprocenterne, og der er indført månedlige summariske redegørelser fra arbejdsgiverne, som medfører en væsentlig lettelse for virksomhederne, og som samtidig formindsker fejlmulighederne. Der arbejdes videre med forskellige forslag om yderligere ændringer i kildeskatteloven navnlig som resultat af de overvejelser, Poul Dahlgaard-udvalgets betænkning giver anledning til.

Hovedformålet med disse ændringer vil være at nedbringe restskatterne og lette administrationen. Desuden arbejdes der med en lempeligere afvikling af restskatterne med sigte på, at de indarbejdes i hele det følgende års løbende kildeskattetræk.

En forenkling af fradragene vil blive søgt gennemført, bl. a. for at opnå større ligeighed i beskatningen. Det er tanken, at en nyordning skal indebære, at fradragene så vidt muligt foretages i skatten i stedet for som nu i indtægten. Herved vil skattefordelen pr. 1.000 kr.s fradrag blive ens for alle uanset indtægtens størrelse.

Der vil blive fremsat forslag om ændring af skattekontrolloven og momsloven, bl. a. med det formål at koordinere toldvæsenets og skattemyndighedernes kontrolbeføjelser. Samarbejdet mellem disse myndigheder vil blive udbygget, alt med henblik på en væsentlig skærpelse af hele kontrollen.

Som led i arbejdet med en effektivisering af ligningen vil der snarest blive optaget forhandling med skatterådene og kommunerne om de lokale myndigheders fremtidige struktur og arbejdsopgaver.

De nye amtsskatteinspektorater vil samtidig blive søgt udbygget, så de i højere grad kan gå ind i kontrol- og ligningsarbejdet, især hvor det drejer sig om de vanskeligere virksomhedsregnskaber.

Mulighederne for en gennemgribende ændring og rationalisering af statsskatteadministrationen har være overvejet i det såkaldte strukturudvalg. På grundlag af udvalgets betænkning vil spørgsmålet blive taget op til drøftelse med bl. a. folketingets skatteudvalg, så snart betænkningen er afgivet til finansministeren.

Et *flertal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) er enige om, uanset udfaldet af folkeafstemningen om EF, at gennemføre det forelagte lovforslag om udskrivningsprocenten efter 2. oktober 1972, da det har en nøje sammenhæng med de øvrige forelagte forslag.

Flertallet anser disse forslag og de stillede ændringsforslag for nødvendige for at modvirke den forhøjelse af trækprocenterne, der bl. a. skyldes stigningen i de kommunale skatter og den af VKR-regeringen gennemførte underligning.

De direkte skatter er nedsat med ca. 2 milliarder kroner, som modsvarer afgifter på ca. 1 milliard og besparelser på 1 milliard.

Gennem forslagene er der gennemført en kraftig forbedring af den sociale fordeling, og forslagene betegner herved et brud med den tidligere regerings skattepolitik. Forhøjelser af lønmodtagerfradrag og den rigtigere definition af skatteloftets funktion er led i denne udvikling.

Nedsættelsen af indkomstskatten sker ved reduktion af det proportionale folkepensionsbidrag, hvorved nedsættelserne virker stærkere for de lavere indkomster.

Ved nedsættelsen af motorskatterne i forhold til det oprindelige forslag er der taget hensyn til virkningerne på pristallet, på erhvervslivets omkostninger og typiske daglige udgifter for den arbejdende befolkning.

Ved indførelsen af den nye afgift på omsætningen af fast ejendom forstærkes forslagenes sociale sigte, idet der tilsigtes en beskæring af arbejdsfrie indkomster.

Flertallets partier er enige om, at denne

omlægning, som har det direkte, men begrænsede, sigte at nedsætte trækprocenterne, må følges op af en reform af indkomstbeskatningen.

Flertallet tilslutter sig derfor finansministerens ovenfor anførte udtalelser.

I den samlede overvejelse over kommende forbedringer i ligning og ansættelse af indkomst må også indgå en begrænsning i adgangen til fradrag af repræsentationsudgifter.

De ovenfor anførte punkter tilsigter en mere socialt retfærdig fordeling af skattebyrden. Med samme sigte er en forhøjelse af formueskatten under overvejelse. Endelig fastlæggelse af forhøjelsen må afvente den kommende ejendomsvurdering.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) ønsker at fremhæve, at forslagene vil medføre forøgede afgifter på ca. 1 milliard kroner, og at der alligevel ikke — med uændret udskrivningsprocent for statsindkomstskatten — vil blive opnået nogen nedsættelse af trækprocenterne i 1973. Kun væksttempoet i trækprocenterne vil blive påvirket, og de typiske trækprocenter vil som helhed stige med 1-4 procentpoints afhængig af stigningen i kommunalskatterne i de enkelte kommuner.

Alligevel vil resultatet af de forelagte forslag blive en finanspolitik, der er utilstrækkelig over for den ophedning af samfundsøkonomien, der er under udvikling, og som ifølge den økonomiske halvårsoversigt vil give sig kraftige udslag i form af stigende forbrug og voksende pres på betalingsbalancen.

Det hænger ikke mindst sammen med, at regeringens hidtidige bestræbelser for at opnå besparelser i statens samlede udgifter er slået fejl. Gennemførte og planlagte besparelser på nogle udgiftsområder er blevet overhalet af udgiftsstigninger på andre områder ud over, hvad man forventede i foråret, da drøftelserne i folketingets udvalg vedrørende budgetoverslagene blev indledt. Der har ikke under de samråd, udvalget har haft med økonomi- og budgetministeren kunnet skabes fornøden tiltro til, at sparebestræbelserne vil blive fortsat med tilstrækkelig styrke. Mindretallet henviser i denne forbindelse til, at økonomi- og budgetministeren over for udvalget har oplyst, at regeringen naturligvis vil videreføre sine sparebestræbelser, men ikke vil kunne garantere gennemførelsen af fortsatte besparelser i et sådant omfang, at disse kan dække yderligere „automatiske udgiftsstigninger."

Mindretallet peger endvidere på, at omsætningsafgiften på fast ejendom er en urimelig og lidet gennemtænkt nydannelse i dansk skattelovgivning og i øvrigt ikke er et egnet finanspolitisk middel.

Mindretallet kan ikke tage medansvar for lovforslagene og den økonomiske politik, de er et led i, og understreger især behovet for en betragtelig nedsættelse af de offentlige udgifter.

Forslagene kan efter mindretallets opfattelse ikke ses ude af sammenhæng med den økonomiske situation for landet, som følger af EF-afstemningen den 2. oktober. Derfor finder mindretallet, at regeringen burde have udskudt behandlingen af forslagene, til EF-situationen er afklaret.

Dette ville give bedre muligheder for en bedømmelse af næste års udgiftsniveau, ligesom besparelsesbestræbelserne ville kunne konkretiseres stærkere end i dag.

Mindretallet udtrykker derfor forundring over, at flertallet desuagtet har forceret denne lovgivning i folketingets septembersamling, hvor den afgørende EF-beslutning skulle træffes.

Der afgives herefter følgende indstillinger:

Ad I. forslag til lov om ændring af udskrivningsloven,
Ad II. forslag til lov om ændring af ligningsloven,
Ad III. forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat) og
Ad IX. forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Nedsættelse af folkepensionsbidrag).

Et *flertal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret.*

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Ad IV. forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom,
Ad V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter,
Ad VI. forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m. m. og
Ad VII. forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

Et *flertal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Ad VIII. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgiften af motorkøretøjer m. v.

Finansministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1, 3 og 4, der er tiltrådt af udvalget, og nr. 2, der er tiltrådt af et flertal.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslagene til *vedtagelse* med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Ændringsforslag
til

IV. forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Orla Møller, Finn Christensen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Risgaard Knudsen, Lone Nielsen, Erling Olsen, Morten Lange, Gert Petersen og Ømann):

Til § 1.

1) „1 pct." ændres til: „2½ pct.".

Til § 2.

2) Som nyt stykke indsættes:

„*Stk. 2.* Den særlige afgift kan ikke fradrages ved opgørelsen af afståelsesvederlaget, jfr. § 7 A i lov om særlig indkomstskat m. v.".

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Forslaget tilsigter at forhøje afgiftssatsen fra 1 til 2½ pct., hvorefter provenuet på årsbasis må antages at blive ca. 500 mill. kr.

Til nr. 2.

Efter de almindelige regler kan sælgers udgift til skødestempel fratrækkes som salgsomkostning ved opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste ved salg af fast ejendom, hvad enten fortjenesten beskattes som almindelig indkomst eller som særlig indkomst.

Ændringsforslaget går ud på, at den særlige afgift *ikke* skal kunne fratrækkes ved opgørelsen af den fortjeneste, der beskattes som særlig indkomst. Derimod skal afgiften kunne fradrages som en driftsudgift, når fortjenesten skal beskattes som almindelig indkomst.

Forslaget om at udelukke fradrag ved opgørelsen af den fortjeneste, der er indkomstskattepligtig efter loven om særlig indkomstskat, må ses i sammenhæng med, at der på dette område gælder en række særlige regler om opgørelse og regulering af den skattepligtige fortjeneste, således f. eks. reglerne om variable og faste tillæg til anskaffelsessummen i § 7 A i lov om særlig indkomstskat samt reglerne om et procentuelt fradrag (dog højst 20.000 kr.) i den regulerede anskaffelsessum.

Det må forekomme lidet rimeligt, at sælgeren i de tilfælde, hvor der skal svares særlig indkomstskat, ved at bringe den særlige afgift til fradrag i salgssummen ville opnå en reduktion på indtil 65 pct. af den særlige afgift i form af en nedsættelse af den særlige indkomstskat, medens der ikke vil blive tale om reduktion i de mange tilfælde, hvor der ikke skal svares særlig indkomstskat, enten fordi salget er omfattet af frita-

gelsesreglerne for parcelhuse, jfr. § 2 A i loven om særlig indkomstskat, eller fordi fortjenesten er så lille, at der ikke pålignes særlig indkomstskat.

Under hensyn hertil foreslås det at fastsætte, at den særlige afgift ikke skal kunne fratrækkes i det afståelsesvederlag, der er udgangspunktet for beregningen af den særlige indkomstskat.

Forslaget medfører ingen ændring i de gældende regler om, hvorledes den almindelige stempelafgift skal tages i betragtning ved opgørelsen af fortjenesten ved salg af fast ejendom.

V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Orla Møller, Finn Christensen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Risgaard Knudsen, Lone Nielsen, Erling Olsen, Morten Lange, Gert Petersen og Ømann):

Til § 1.

1) Ændringen affattes således:

„**§ 1. A.** affattes således:

„A. For cigaretter, for hvilke detailprisen efter § 4, stk. 2, udgør:

	pr. stk.
1. ikke over 39½ øre pr. stk.	28,36 øre
2. over 39½ øre, men ikke over 40 øre pr. stk.	28,61 -
3. over 40 øre, men ikke over 40½ øre pr. stk.	28,85 -
4. over 40½ øre, men ikke over 41 øre pr. stk.	29,09 -
5. over 41 øre, men ikke over 41½ øre pr. stk.	29,33 -
6. over 41½ øre, men ikke over 42 øre pr. stk.	29,51 -
7. over 42 øre, men ikke over 42½ øre pr. stk.	29,75 -
8. over 42½ øre, men ikke over 43 øre pr. stk.	29,98 -
9. over 43 øre, men ikke over 44 øre pr. stk.	30,55 -
10. over 44 øre, men ikke over 45 øre pr. stk.	31,12 -
11. over 45 øre, men ikke over 46 øre pr. stk.	31,69 -
12. over 46 øre, men ikke over 47 øre pr. stk.	32,26 -
13. over 47 øre pr. stk.	32,53 -""

Til § 2.

2) Ordene „00. september" ændres til: „18. september".

Til § 3.

3) Ordene „ved døgnets begyndelse den syvende dag efter lovens ikrafttræden" ændres til: „den 25. september 1972".

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Ændringsforslaget tilsigter at nedsætte de foreslåede afgiftssatser for cigaretter med 0,1 øre pr. stk. Det bliver derved muligt at forhøje avancen for cigaretter til grossister med 0,025 og til detaillister med 0,075 øre pr. stk. Nedgangen i provenuet som følge af den foreslåede ændring kan anslås til henved 7 mill. kr. årligt.

Monopoltilsynet har den 6. september 1972 afgivet følgende udtalelse:

„Ved skrivelse af 5. september 1972 har departementet til brug ved overvejelserne om ændring af den gældende tobaksafgiftslov anmodet monopoltilsynet om en udtalelse om, hvorvidt der er tilstrækkeligt grundlag for en forhøjelse af detailhandelens og tobaksgrossisternes avancer på cigaretter, og i bekræftende fald, med hvilke beløb monopoltilsynet finder det rimeligt at de pågældende avancer forhøjes.

I denne anledning skal man meddele, at monopolrådet ved sit møde i dag har fundet, at det ud fra en vurdering af foreliggende oplysninger om omkostningsstigningerne vil være foreneligt med bestemmelserne i pris- og avancelovens § 5, stk. 1, at grossistavancen for cigaretter forhøjes med 25 øre pr. mille, og at detailavancen forhøjes med 75 øre pr. mille.

Det tilføjes, at et medlem fandt, at der var omkostningsmæssigt grundlag for en noget større forhøjelse af detailavancen."

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget fastsættes lovens ikrafttrædelsestidspunkt til den 18. september 1972.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget tydeliggøres, fra hvilket tidspunkt den forhøjede cigaretafgift skal erlægges.

VI. forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m. m.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Orla Møller, Finn Christensen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Risgaard Knudsen, Lone Nielsen, Erling Olsen, Morten Lange, Gert Petersen og Ømann):

Til § 2.

Ordene „00. september" ændres til: „18. september".

Bemærkninger til ændringsforslaget.

Ved ændringsforslaget fastsættes lovens ikrafttrædelsestidspunkt til den 18. september 1972.

VII. forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Orla Møller, Finn Christensen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Risgaard Knudsen, Lone Nielsen, Erling Olsen, Morten Lange, Gert Petersen og Ømann):

Til § 1.

1) I § 1 ændres „92 øre" til: „82 øre".

Til § 2.

2) Ordene „00. september" ændres til: „18. september".

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget foreslås benzinafgiftsforhøjelsen nedsat til 5 øre pr. liter. Indtægten af en sådan forhøjelse andrager ca. 100 mill. kr. på årsbasis eller ca. 45 mill. kr. i resten af indeværende finansår.

Til nr. 2.

Afgiftsforhøjelsen foreslås iværksat den 18. september 1972.

VIII. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgiften af motorkøretøjer m. v.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget:*

Til titlen.

1) I titlen ændres ordene „forhøjelse af vægtafgiften" til: „ændring af lov om vægtafgift".

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Orla Møller, Finn Christensen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Risgaard Knudsen, Lone Nielsen, Erling Olsen, Morten Lange, Gert Petersen og Ømann):

Til § 1.

2) I § 1 ændres ordene „20 pct." til: „10 pct.".

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget:*

Ny paragraf.

3) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

„**§ 01.** I lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v. foretages følgende ændringer:

1. I *§ 3, stk. 1, B. IV og V*, sidste linjer, ændres ordene „se § 15, stk. 2." til: „se § 15, nr. 6.".

2. I *§ 15, stk. 1*, indføjes som nyt nr. 6: „6. Køretøjer, som efter indhentet tilladelse i henhold til lov nr. 131 af 23. marts 1948 eller lov nr. 257 af 27. maj 1950 udelukkende benyttes til omnibuskørsel i fast rute, således at fritagelsen også gælder, når statsbanerne, private jernbane-

selskaber eller sporveje i tilfælde af trafikforstyrrelser tager sådanne køretøjer i brug til befordring af de af trafikforstyrrelserne ramte passagerer."

3. *§ 15, stk. 2,* ophæves."

Til § 3.

4) I § 3 ændres „afgiftsforhøjelsen" til: „afgiftsændringerne".

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Som følge af ændringsforslag nr. 3 om afgiftsfritagelse for rutebiler er det nødvendigt at ændre lovforslagets titel.

Til nr. 2.

Forhøjelsen af de i lovforslaget omhandlede afgiftssatser ændres fra 20 pct. til 10 pct. Indtægten af afgiftsforhøjelsen bliver herefter ca. 100 mill. kr. på årsbasis og ca. 42 mill. kr. i resten af indeværende finansår.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget fritages ikke-benzindrevne rutebiler for at betale den i vægtafgiftsloven omhandlede udligningsafgift af køretøjer, som benytter andet brændstof end benzin. Fritagelsen andrager ca. 16 mill. kr. årligt.

Til nr. 4.

Den foreslåede formulering er en følge af ændringsforslag nr. 3.

Orla Møller. **Finn Christensen.** **Jørgen Peder Hansen.** **Lysholt Hansen,** næstformand.

Ove Hansen. **Risgaard Knudsen,** formand. **Lone Nielsen.** **Erling Olsen.** **Morten Lange.**

Gert Petersen. **Ømann.** **Poul Schlüter.** **Hans Kjær.** **Ninn-Hansen.** **Stetter.**

Poul Hartling. **Enggaard.** **Jens Foged.** **Dahlgaard.** **Bernhard Baunsgaard.**

Niels Helveg Petersen.

Bilag.

ØKONOMI- OG BUDGETMINISTERIET
Den 7. september 1972.

Oversigt over statsfinanserne.

Mill. kr.	1971-72 Foreløbigt regnskab	1972-73 Finanslov	1972-73 Skøn	1973-74 Skøn 1. sept. 1972
Forbrugsafgifter	19.572	20.240	21.400	23.500
Midlertidig importafgift	545	1.000	950	—
Kildeskat m. v.	30.556	38.085	35.650	42.800
÷ Afregning til kommuner	÷ 12.320	÷ 14.835	÷ 14.285	÷ 17.650
Renter og andre indtægter	1.270	1.405	1.400	1.675
I alt indtægter	39.623	45.895	45.115	50.325
Udgifter uden for rammer	44.562	25.118	25.850	27.350
Udgifter på rammeområder		20.180	20.180	20.675
Besparelser	—	—	÷ 700	÷ 1.000
1972-73 budget:				
Pris- og lønreserven		3.050	3.050	—
1973-74 budget:				
Pris- og lønstigninger indtil udgangen af 1972	—	—	—	4.425
Anslåede yderligere pris- og lønstigninger i løbet af 1973	—	—	—	1.500
Reserver til merudgifter:				
Ved nye bevillingsforslag	—	150	150	200
Ved ny lovgivning	—	650	750	400
Formel merudgift vedr. dagpengeordning	—	—	—	565
÷ Indtægter på udgiftsbudgettet	÷ 6.073	÷ 6.246	÷ 6.250	÷ 6.550
Nettoudgifter	38.489	42.902	43.030	47.565
Overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet	1.134	2.993	2.085	2.760
Afdrag på udlån	322	375	330	350
÷ Afdrag på statsgæld	÷ 419	÷ 410	÷ 355	÷ 310
÷ Sociale pensionsfonds obligationskøb	÷ 576	÷ 760	÷ 800	÷ 1.100
Andre kapitalbevægelser	÷ 755	96	125	÷ 50
Kasseoverskud	÷ 294	2.294	1.385	1.650

ØKONOMI- OG BUDGETMINISTERIET
Den 7. september 1972.

Kommentarer til oversigt over statsfinanserne.

1. *De foreløbige regnskabstal for 1971-72* viser, at overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet blev 200 mill. kr. større end forudsat på tillægsbevillingsloven; 80 mill. kr. skyldes merindtægter og 120 mill. kr. mindreudgifter. Kapitalbudgettet viser imidlertid en forskydning under „Andre kapitalbevægelser" på 540 mill. kr., hvorfor kasseoverskuddet netto bliver 340 mill. kr. mindre end forudsat i tillægsbevillingsforslaget. Statsregnskabet vil herefter vise et kasse*underskud* på knap 300 mill. kr. i 1971-72.

Den nævnte forskydning på 540 mill. kr. under „Andre kapitalbevægelser" beror ud over de nævnte 200 mill. kr., der var forudset på tillægsbevillingsforslaget, på uforudsete forskydninger i restance- og mellemregningsbevægelser, for en væsentlig del følger af påskens placering ved finansårets udløb, der medførte en fremrykning af visse udbetalinger pr. 1. april til de sidste dage af marts. Denne fremrykning må motivere en vis modsat korrektion af skønnet for restancebevægelser under „Andre kapitalbevægelser" i 1972-73.

2. Provenuet af *forbrugsafgifterne i 1972-73* er revideret i forhold til finanslovens tal i lyset af indtægterne i finansårets første fire måneder og skønnes nu — bortset fra de nedenfor omtalte afgiftsforhøjelser — at blive ca. 750 mill. kr. højere end anslået på finansloven. Stigningen skyldes dels et merprovenu for momsen på 3-400 mill. kr., dels et større provenu end ventet for en række punktafgifter.

Skønnet over *provenuet for 1973-74* er baseret på en forudsætning om en realstigning i forbruget på 4 pct. og en prisstigning på 5 pct. fra 1972 til 1973.

Herudover er provenuet sat op i overensstemmelse med regeringens forslag om *afgiftsforhøjelser*, der *forudsættes* gennemført i folketingets septembermøde. Provenuet heraf vil i et fuldt finansår andrage i alt 735 mill. kr. sammensat således:

Cigaretter	135 mill. kr.
Spiritus	100 - -
Benzin	300 - -
Vægtafgift	200 - -
I alt	735 mill. kr.

Disse afgiftsforhøjelser vil indbringe en merindtægt på ca. 340 mill. kr. i 1972-73, hvoraf dog kun ca. 265 mill. kr. når at blive indbetalt til staten før finansårets slutning, medens de sidste 75 mill. kr. opføres som restance under „Andre kapitalbevægelser".

Endvidere er i beløbet for forbrugsafgifterne indregnet provenuet af den foreslåede særlige afgift på 1 pct. ved omsætning af al fast ejendom. Forhøjelsen forudsættes gennemført i folketingets septembermøde, således at der fremkommer en anslået merindtægt på 80 mill. kr. i 1972-73 og 200 mill. kr. i 1973-74.

3. Skønnet over provenuet af *kildeskatten* er baseret på en foreløbig opgørelse af slutskattebeløbene fra indkomståret 1971, og det er forudsat, at den årlige stigning i befolkningens pengeindkomster vil andrage 11 pct. Før resultatet af 1971-slutopgøret forelå, var skønnene over kildeskattens provenu præget af stor usikkerhed, bl. a. fordi der kun forelå ufuldstændige oplysninger om selve skattegrundlaget. På grundlag af de nye oplysninger er provenuet af indkomst- og formueskat for 1972-73 nedsat i forhold til finanslovens tal på ca. 36,6

milliarder kr. (Tabellens tal for skatter omfatter tillige selskabsskat).

Herudover er provenuskønnene for 1972-73 og — navnlig — 1973-74 ændret i overensstemmelse med regeringens lovforslag vedrørende lignings- og udskrivningsreglerne.

Der er forudsat en forhøjelse af lønmodtagerfradraget fra 1.500 kr. til 2.000 kr. og en reduktion af folkepensionsbidraget fra 3 til 1 pct.

Skønnet over afregningen af kildeskat til *kommunerne* er for 1972-73 nedsat med 550 mill. kr. For 1973 er forudsat, at de *gennemsnitlige udskrivningsprocenter for kommuner og amtskommuner vil stige med 2,5 procentpoints* fra 18,4 i 1972 til 20,9 i 1973. Statens afregning med kommunerne vil herefter i 1973-74 udgøre ca. 17.650 mill. kr. eller næsten 25 pct. mere end i 1972-73.

Statens provenu af kildeskatten skulle i 1973-74 blive ca. 23,5 mia. kr.

Det nye *dagpengebidrag* medfører et merprovenu i 1973-74 på 650 mill. kr.

4. Stigningen i *renter og andre indtægter* fra 1972-73 til 1973-74 vedrører blandt andet præmier på anslået 100 mill. kr. til dagpengefonden fra de mindre arbejdsgivere, der vil forsikre sig mod risikoen for sygelighed hos medarbejderne; en tilsvarende udgift er medregnet på udgiftsbudgettet under merudgifter ved ny lovgivning.

Det er forudsat, at Nationalbankens overskud stiger med yderligere 75 mill. kr. i 1973-74 til 700 mill. kr.

5. Tallene for *udgifterne* i 1973-74 må tages med det forbehold, at ministeriernes bidrag endnu ikke foreligger.

På *udgifter uden for rammerne* forudses nu en overskridelse i forhold til finansloven for *1972-73* på ca. 730 mill. kr.

Disse merudgifter skyldes for en del uforudset store restrefusioner vedrørende 1971-72: det gælder tilskuddet til arbejdsløshedsunderstøttelser, hvor restrefusionerne er blevet ca. 80 mill. kr. større end ventet, og det gælder for vejrefusionerne, hvor den endelige afvikling har medført merudgifter på ca. 30 mill. kr. ud over det på finansloven budgetterede beløb på 500 mill. kr.

På det sociale og undervisningsmæssige område har der vist sig merudgifter som følge af uventet stærk aktivitetsstigning på de tilskudsfinansierede områder.

På *socialministeriets område* forudses nu en merudgift til sociale pensioner på ca. 70 mill. kr. De øvrige overskridelser på dette område vedrører tilskuddene til alderdoms- og plejehjem samt til hjemmehjælp, i alt ca. 65 mill. kr. Endvidere foregår der en stadig hurtig vækst i ydelserne til almindelig offentlig hjælp; kommunernes udgifter på dette område er fordoblet i løbet af de to år fra 1970-71 til 1972-73 og andrager nu ca. 550 mill. kr.; statsrefusionen ventes nu at nå op på ca. 380 mill. kr. eller ca. 85 mill. kr. mere end budgetteret på finansloven, hvor der allerede var indregnet den forventede merudgift, som følger af, at ydelsesmodtagerne nu kompenseres for skattefradraget i ydelserne.

Tilskuddet til *arbejdsløshedsunderstøttelser* anslås at medføre en merudgift på godt 90 mill. kr. i 1972-73 ud over den nævnte restrefusion vedrørende 1971-72. Ved budgetteringen af finansloven for 1972-73 var det som de foregående år forudsat, at ledighedsgennemsnittet ville ligge på 3 pct.; det anslås nu, at gennemsnittet faktisk vil blive 3,75 pct. for indeværende finansår.

Vedrørende *undervisningsministeriet* er der merudgifter på i alt 275 mill. kr. på refusionerne af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension samt til fritidsundervisning, hvor den nye lov, der trådte i kraft i sommeren 1971, har medført en meget omfattende udvidelse af aktiviteten.

For *1973-74* er de ikke-rammebelagte udgifter budgetteret på grundlag af budgetoverslagstallene fra marts i år samt de omtalte oplysninger om den igangværende uforudset stærke aktivitetsstigning på forskellige områder. Tallene må dog tages med det forbehold, at ministeriernes bidrag til finanslovforslaget for 1973-74 endnu ikke foreligger.

6. *Udgifterne på rammeområderne* i 1973-74 er opført i overensstemmelse med de tal, der er anført i budgetoverslagene, marts 1972. Sammenlignet med de i juni udsendte budgetteringsrammer er der tale om afvigelser i tre henseender:

Budgetteringsrammerne blev opregnet til det i april 1972 gældende pris- og lønniveau, medens budgetoverslagstallene var opført i

april 1971-niveauet. Denne forskel indgår i de 4.425 mill. kr., som er opført under posten „Pris- og lønstigninger".

Endvidere var budgetteringsrammerne reduceret med en del af de i foråret gennemførte besparelser (1. sparerunde). Dette beløb indgår i de 1.000 mill. kr., der er opført som „Besparelser".

Endelig var i budgetteringsrammerne indregnet merudgifterne ved de i folketingsåret 1971-72 vedtagne lovforslag, der berører det rammebelagte område. Disse udgifter indgår her i reserven til merudgifter ved ny lovgivning.

7. De i økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. maj fastsatte begrænsninger i dispositionsadgangen vedrørende de på finansloven for 1972-73 opførte bevillinger skønnedes oprindelig at ville medføre *besparelser* på godt 500 mill. kr. Efter regeringens beslutning om ikke at benytte den forudsatte adgang til efter 1. oktober at dispensere fra begrænsningerne, kan besparelsen anslås til ca. 600 mill. kr.

Herudover blev der på særlige områder truffet aftale om besparelser, der anslås til 55 mill. kr., og der er senere truffet beslutning om *at* udvise tilbageholdenhed med hensyn til igangsættelse af nye aktiviteter, *at* begrænse antallet af nye bevillingsforslag og kun undtagelsesvis *at* oprette nye stillinger i den resterende del af finansåret.

De samlede besparelser i 1972-73 skønnes herefter at blive omkring 700 mill. kr.

8. For *1973-74* er der regnet med *besparelser* på i alt ca. 1.000 mill. kr. på udgiftsbudgettet.

Herudover har regeringens sparebestræbelser medført en styrkelse af budgettet på ca. 175 mill. kr., hvoraf ca. 100 mill. kr. på finansministerens område og ca. 75 mill. kr. på boligministerens område (reduktion af byggegodtgørelse for momsen).

9. *Pris- og lønreserven* på finansloven for 1972-73 er afsat til dækning af forventede pris- og lønstigninger fra budgetteringsprisniveauet i april 1971 til det faktiske niveau i 1972-73 og omfatter således rundt regnet 1½ års pris- og lønstigning.

Udgifterne for 1973-74 er her opført i samme pris- og lønniveau som udgifterne på FL 1972-73, dvs. pris- og lønniveauet fra april 1971. *Pris- og lønstigningerne* fra dette niveau og frem til det forventede gennemsnitlige niveau for 1973-74 er delt på to poster: pris- og lønstigninger *indtil udgangen af 1972* og yderligere pris- og lønstigninger *i løbet af 1973*.

Det anførte beløb på 4.425 mill. kr. dækker således alle pris- og lønstigninger fra april-niveauet 1971 til udgangen af 1972; tallet er tillige præget af, at det vedrører det større budget for 1973-74. Beløbet på 1.500 mill. kr. til dækning af yderligere pris- og lønstigninger i løbet af 1973 er udtryk for regeringens vurdering af mulighederne for forhøjelse af de lønninger og pensioner, der afholdes over statsbudgettet.

10. Under *reserver til merudgifter* ved nye bevillingsforslag er for 1972-73 anført samme beløb som på finansloven, 150 mill. kr. Regeringen har besluttet, at der skal føres en tilbageholdende politik over for nye ansøgninger om tillægsbevillinger, således at en del af dette beløb kan spares, hvilket også er forudsat i de anførte besparelser på 700 mill. kr. Det gennemførte stop for oprettelse af nye stillinger er et led i disse bestræbelser.

For det kommende finansår er afsat 200 mill. kr. til dækning af merudgifter ved nye tillægsbevillinger.

11. Reserven til *merudgifter ved ny lovgivning* for 1972-73 er overskredet med henved 100 mill. kr. Denne afvigelse skyldes især, at merudgifterne ved den pr. 1. april 1972 gennemførte forhøjelse af dagpengeydelserne var anslået for lavt i lovforslaget og på lovreserven. Der er ved dette skøn forudsat uændret sygelighed.

Det er ved opstillingen af dette skøn forudsat, at landbrugsstøtten i 1972-73 ikke overskrider de på finansloven opførte bevillinger.

For 1973-74 omfatter lovreserven dels den i folketingsåret 1971-72 gennemførte lovgivning, dels nye lovforslag i folketingsåret 1972-73.

Beløbet på 400 mill. kr. fremkommer som *nettoresultatet* af på den ene side merudgifter ved den i folketingsåret 1971-72 gennemførte lovgivning på 1.689 mill. kr. og merudgifter ved nye lovforslag i folketingsåret 1972-73 på 150 mill. kr. samt på den anden side en forudsat besparelse ved total afvikling af landbrugsordningerne og andre støtteordninger for landbruget på 1.439 mill. kr. Det er således herved forudsat, at Danmark bliver medlem af EF.

12. *Den nye dagpengeordning* indebærer ud over den reelle merudgift for staten, der indgår i lovreserven, en ren formel merudgift, fordi der nu sker en bruttopostering af dagpengefondens indtægter og udgifter, medens den hidtidige dagpengeordning kun var posteret på statsbudgettet med et nettotilskud fra staten til „dagpengefonden". Den formelle merudgift omfatter de i alt 385 mill. kr., der er de nuværende bidrag fra arbejdere og arbejdsgivere. Hertil kommer den formelle merudgift som følge af, at de hidtidige udgifter for den lovpligtige ulykkesforsikring, 140 mill. kr., og for sygekassernes frivillige dagpengeordning, 40 mill. kr., nu afholdes over statsbudgettet.

13. *Kapitalbudgettet.* På finansloven for 1972-73 er under *afdrag på statsgælden* medregnet en udgift på 55 mill. kr. til indfrielse af den i 1969 optagne korte (årligt fornyede) kredit i Schweiz. Den nu skete optagelse af et 15-årigt statslån i Schweiz indebærer en forlængelse af denne korte kredit, og der er derfor i skønnet for 1972-73 foretaget en reduktion af afdragsudgifterne. Beløbet modsvares for størstedelens vedkommende af en nedgang i *afdrag på statens genudlån* til elværkerne.

Obligationskøb til den sociale pensionsfond skal foretages for det beløb, der skønnes at indgå i særligt folkepensionsbidrag (medtaget under „Direkte skatter"), med tillæg af pensionsfondens renteindtægter, der i 1972-73 anslås til ca. 100 mill. kr. og i 1973-74 til ca. 150 mill. kr. (optaget som indtægt under „Renter og andre indtægter").

I skønnet for 1972-73 vedrørende „*Andre kapitalbevægelser*" er der som nævnt ovenfor foretaget en korrektion i konsekvens af visse konstaterede restanceforskydninger i 1971-72.

Indholdsfortegnelse.

Bilag I.

Udvalgets spørgsmål til finansministeren og dennes svar.

A. Skattespørgsmål.

1. Generelle spørgsmål.

Spørgsmål 1:

Hvor meget kan udskrivningsprocenten nedsættes, hvis den fremsatte lovbuket annulleres og der skal være uændret provenu?

Svar:

De fremsatte lovforslag om ændringer i indkomstbeskatningen til staten og i forbrugsafgifterne (incl. den særlige afgift ved overdragelse af fast ejendom) skønnes på årsbasis at ville medføre følgende ændringer i statens indtægter:

Provenutab på nedsætsættelse af folkepensionsbidrag	ca. 1.540 mill. kr.
Statens provenutab på ændringer i lønmodtagernes fradrag	ca. 200 mill. kr.
Provenutab i alt	ca. 1.740 mill. kr.
Merprovenu på afgiftsforhøjelse og ny afgift	ca. 935 mill. kr.
Netto-provenutab	ca. 805 mill. kr.

En nedsættelse i statsindkomstskattens udskrivningsprocent for kalenderåret 1973 skønnes at ville medføre et provenutab på slutskatten, der andrager omkring 210 mill. kr. pr. procentpoint. Det anførte nettoprovenutab på ca. 805 mill. kr. svarer således til en nedsættelse af udskrivningsprocenten på ca. 3,8 procentpoints.

I disse skøn er der ikke taget hensyn til, at de foreslåede afgiftsforhøjelser og den særlige afgift på overdragelse af fast ejendom skal træde i kraft allerede i løbet af september 1972, mens ændringen af statsindkomstskattens udskrivningsprocent af tekniske grunde først kan få virkning for kalenderåret 1973.

Spørgsmål 2:

Hvor stort bliver provenutabet for hvert procentpoint, udskrivningsprocenten nedsættes fra de foreslåede 91?

Svar:

I kalenderåret 1973 skønnes en nedsættelse af statsindkomstskattens udskrivningsprocent med et procentpoint at ville medføre, at provenuet af slutskatten nedsættes med ca. 210 mill. kr.

Spørgsmål 3:

Hvor mange pct. skal statens drifts- og anlægsudgifter nedsættes, for at udskrivningsprocenten kan nedsættes med 10 (fra 91 til 81)?

Svar:

En nedsættelse af statsindkomstskattens udskrivningsprocent for 1973 fra 91 til 81 skønnes at ville nedsætte provenuet af slutskatten for 1973 med omkring 2.100 mill. kr. Hvis nedsættelsen også får virkning for kalenderåret 1974, kan provenutabet for finansåret 1973-74 ligeledes anslås til omkring 2.100 mill. kr.

Ifølge finansplanen af 4. september 1972 skønnes de samlede nettoudgifter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet i finansåret 1973-74 at ville andrage 47.565 mill. kr. Det nævnte provenutab udgør ca. 4,4 pct. heraf.

Spørgsmål 4:

Dersom næste års udskrivningsprocent fastsættes til 81 i stedet for 91, hvor stor er da forskellen i kroner og procent for forskellige indkomsttrin?

Svar:

Nedenstående tabel viser statsskatten på forskellige indtægtstrin for enlige samt ægte-

par med dobbelt personfradrag, når udskrivningsprocenten udgør henholdsvis 91 og 81. Nedsættelsen af udskrivningsprocenten bevirker, at statsskatten på alle indtægtstrin falder med ca. 11 pct. svarende til den relative ændring af udskrivningsprocenten.

Statsskat i 1973 når udskrivningsprocenten udgør henholdsvis 91 og 81.

Skattepligtig indkomst	Statsskat i 1973 ved udskrivningspct. 91	Statsskat i 1973 ved udskrivningspct. 81	Nedsættelse i kroner (2)÷(3)
(1)	(2)	(3)	(4)
kr.	kr.	kr.	kr.
Ægtepar med dobbelt personfradrag:			
20.000	1.376	1.225	151
30.000	3.014	2.683	331
40.000	5.591	4.977	614
50.000	8.640	7.690	950
60.000	12.280	10.930	1.350
70.000	15.920	14.170	1.750
100.000	27.153	24.170	2.983
Enlige med enkelt personfradrag:			
20.000	2.326	2.070	256
30.000	4.444	3.956	488
40.000	7.174	6.386	788
50.000	10.751	9.569	1.182
60.000	14.391	12.809	1.582
70.000	18.031	16.049	1.982
100.000	29.529	26.284	3.245

Spørgsmål 5:

Hvilket provenutab vil en forhøjelse af grundbeløbet for personfradraget med 1.500 kr. medføre?

Svar:

En forhøjelse af personfradragets grundbeløb med 1.500 kr. vil medføre et provenutab, der for kalenderåret 1973 kan skønnes at udgøre omkring 1.600 mill. kr. for statsindkomstskat, almindeligt og særligt folkepensionsbidrag og dagpengebidrag tilsammen. Det er herved forudsat, at det almindelige folkepensionsbidrag bliver på 1 procent af skalaindkomsten.

For kommuneskat og kirkelige afgifter kan provenutabet anslås til omkring 1200 mill. kr. under forudsætning af, at fradragsforhøjelsen ikke medfører ændringer i de kommunale udskrivningsprocenter.

Spørgsmål 6:

Hvor stor provenugevinst får staten ved den foreslåede gennemhulning af skatteloftet ved et særligt folkepensionsbidrag på henholdsvis 1, 2 og 3 pct.?

Svar:

En mere nøjagtig beregning af statens merprovenu som følge af de foreslåede ændringer i skatteloftsbestemmelserne kan ikke foretages på grund af manglende statistiske oplysninger. Ved bedømmelsen af merprovenuets størrelse må det tages i betragtning, at 66 2/3 procent-grænsen udelukkende har praktisk betydning for et begrænset antal skatteydere, der har store skattepligtige indkomster, og som bor i kommuner, hvor den kommunale udskrivningsprocent er forholdsvis høj. 70 procentsgrænsen har kun betydning for et meget lille antal skatteydere, hvis formueskat er høj i forhold til indkomsten.

Et meget usikkert skøn med udgangspunkt i de nu foreslåede udskrivningsregler for 1973 tyder på, at det nævnte merprovenu måske vil andrage omkring 5, 10 og 20 mill. kr., alt efter om der regnes med et særligt folkepensionsbidrag på 1, 2 eller 3 procent.

Spørgsmål 7:

Under henvisning til finansministerens udtalelser under samrådet den 7. september forespørges, hvorvidt finansministeren for, venter, at trækprocenterne i 1973 i almindelighed kommer til at ligge højere end i 1972-når foruden de forelagte lovforslag tillige grundlaget for forskudsregistreringerne (1971-indkomster + 15 pct.) tages i betragtning.

Svar:

De forelagte lovforslag om uændret udskrivningsprocent for statsindkomstskatten og om nedsættelse af folkepensionsbidraget med 2 procent af skalaindkomsten vil bevirke, at trækprocenterne på alle indkomsttrin nedsættes med 2 procentpoints. Desuden vil trækprocenterne for 1973 på alle indkomsttrin blive påvirket af det ny dagpengebidrag på 3/4 procent af skalaindkomsten og af de forventede stigninger i de kommunale udskrivningsprocenter.

De generelle forhøjelser af 1971-indkomsterne, der foretages ved forskudsregistreringen for 1973, beregnes for hver indkomstart for sig som 15 procent af den del af bruttoindkomsten, der overstiger 5.000 kr. Disse forhøjelser må ses på baggrund af, at indkomsterne i 1973 skønnes at blive over 20 procent højere end de 1971-indkomster, som danner grundlag for beregningen af trækprocenterne for 1973. De har til formål at gøre forskellene mellem foreløbig skat og slutskat mindre i 1973 end i de forudgående år, således at antallet og størrelsen af de restskattebeløb, der skal betales i 1974, begrænses.

For skatteydere, hvis skalaindkomst ved forskudsregistreringen ikke når op over statsskatteskalaens første trin, der ophører ved en skalaindkomst på 19.800 kr. (proportionalskattegrænsen), vil de generelle forhøjelser af 1971-indkomsterne ikke påvirke trækprocenternes størrelse.

For de skatteydere, hvis skalaindkomst ligger over proportionalskattegrænsen, vil de generelle forhøjelser af 1971-indkomsterne medføre en almindelig tendens til, at trækprocenterne forhøjes med mellem 1 og 2 procentpoints. På enkelte indkomsttrin vil forhøjelserne blive noget over 2 procentpoints.

I 1973 er der desuden indført nye afrundingsregler for trækprocenterne. Hidtil er de altid afrundet opad til nærmeste hele procent. I 1973 skal trækprocenterne hos de skatteydere, hvis skalaindkomster overstiger proportionalskattegrænsen, afrundes opad med indtil 1,5 procentpoint.

Denne ændring, der også har til formål at begrænse restskattebetalingerne, vil medføre en gennemsnitlig stigning i trækprocenterne på ca. 0,5 procentpoint for skatteydere, hvis skalaindkomst overstiger proportionalskattegrænsen.

Spørgsmål 8:

Hvor meget skønnes trækprocenterne efter eet foreliggende materiale at stige i København for indkomster i 1973 på henholdsvis 25.000 kr., 35.000 kr. og 50.000 kr. (skattepligtig indkomst for skatteyder med to personfradrag) ved en indkomststigning på henholdsvis 10 og 15 pct. fra 1972 til 1973?

Svar:

De ønskede trækprocenter for 1972 og 1973 er anført i følgende oversigter. Det er ved beregningerne forudsat, at de pågældende skatteyderes indkomster i perioden 1970-72 er steget i takt med gennemsnitsindkomsterne. Trækprocenterne er beregnet på samme måde som ved den automatiske forskudsregistrering for de to år. For 1973 er der regnet med, at den kommunale udskrivningsprocent er 3,9 procentpoints højere end for 1972.

Eksempler på trækprocenter for 1972 og 1973 med 10 pct. stigning i den skattepligtige indkomst fra 1972 til 1973.

Københavns kommune.

Skattepligtig indkomst i 1973	Beregnet trækprocent for 1972	Beregnet trækprocent for 1973	Beregnet stigning 1972-73
kr.	pct.	pct.	pct.
25.000	38	41	3
35.000	38	42	4
50.000	41	47	6

Eksempler på trækprocenter for 1972 og 1973 med 15 pct. stigning i den skattepligtige indkomst fra 1972 til 1973.

Københavns kommune.

Skattepligtig indkomst i 1973	Beregnet trækprocent for 1972	Beregnet trækprocent for 1973	Beregnet stigning 1972-73
kr.	pct.	pct.	pct.
25.000	38	41	3
35.000	38	41	3
50.000	41	46	5

Hvis lovforslaget om nedsættelse af det almindelige folkepensionsbidrag fra 3 til 1 pct. af skalaindkomsten ikke gennemføres, vil de anførte trækprocenter for 1973 blive forhøjet med 2 procentpoints.

Spørgsmål 9:

En forklaring på den tabel, ministeren har opstillet under svaret på udvalgets spørgsmål 8, ønskes, herunder især hvorfor den beregnede trækprocent for 1973 henholdsvis er 42 og 47 med skattepligtig indkomst 35.000 og 50.000 kr. med 10 procents stigning i den skattepligtige indkomst for 1972-73, men 41 og 46 på samme skatte-

pligtige indkomst, dersom stigningen er 15 procent?

Svar:

De trækprocenter for 1972 og 1973, der er anført i svaret på spørgsmål 8, er i overensstemmelse med spørgsmålets formulering beregnet for skatteydere, der har to personfradrag, og som i 1973 har skattepligtige indkomster på 25.000 kr., 35.000 kr. og 50.000 kr.

Som oplyst i svaret er trækprocenterne beregnet på samme måde som ved den automatiske forskudsregistrering for de to år. Det vil sige, at 1972-trækprocenterne er beregnet på basis af skatteydernes 1970-indkomster og 1973-trækprocenterne på basis af 1971-indkomsterne med procentregulering. Ved denne regulering er det forudsat, at hele indkomsten er A-indkomst. Beregningen af indkomsterne i 1970 og 1971 er foretaget med udgangspunkt i de skattepligtige indkomster for 1973, der er anført i spørgsmålet. De skattepligtige indkomster i 1972 er — som ønsket i spørgsmålet — beregnet under to forskellige forudsætninger, nemlig 10 og 15 pct.s stigning i den skattepligtige indkomst fra 1972 til 1973. Med udgangspunkt i de to sæt 1972-indkomster på hvert indkomsttrin er der herefter beregnet to sæt 1970-indkomster og to sæt 1971-indkomster på hvert indkomsttrin. Ved disse beregninger er det — som nævnt i svaret på spørgsmål 66 — forudsat, at de pågældende skatteyderes indkomster i perioden 1970-72 er steget i takt med gennemsnitsindkomsterne. Det vil i Københavns kommune sige med ca. 10,5 pct. om året. Endelig er de pågældende skatteyderes ligningsmæssige fradrag i 1971 rent skønsmæssigt anslået til mellem 2.100 kr. og 3.200 kr.

Under disse forudsætninger bliver de 1970- og 1971-indkomster, der danner grundlag for trækprocenternes beregning, lidt lavere, når indtægtsstigningen fra 1972 til 1973 er 15 pct., end når indtægterne kun er steget med 10 pct. i denne periode. Det bevirker, at der for indkomster over proportionalskattegrænsen vil være en tendens til, at trækprocenterne ved 15 pct.s indkomststigning fra 1972 til 1973 bliver lidt lavere, end når der regnes med 10 pct.s indkomststigning i samme periode. De to sæt trækprocenter på 38 i 1972 og det ene sæt trækprocenter på 41 i 1973 er beregnet af skalaindkomster, der ligger under proportionalskattegrænsen, hvad enten indkomststigningen fra 1972 til 1973 er 10 eller 15 pct. I disse tilfælde påvirker de forskellige forudsætninger for indkomstudviklingen ikke trækprocenternes størrelse.

De øvrige trækprocenter er beregnet af skalaindkomster, der ligger over proportionalskattegrænsen, i hvert fald når indkomststigningen fra 1972 til 1973 er 10 pct. I disse tilfælde vil 15 pct.s indkomststigning fra 1972 til 1973 som allerede nævnt bevirke, at både skalaindkomst og trækprocent bliver lidt lavere, end hvis indkomststigningen i denne periode kun er 10 pct. For det sæt 1972-trækprocenter, der under begge forudsætninger bliver 41, er forskellen ca. 0,5 procentpoint, der dog udlignes ved trækprocentens oprunding til hele procenter. For de to sæt 1973-trækprocenter på henholdsvis 41-42 og 46-47 medfører de forskellige forudsætninger for indkomstudviklingen forskelle i trækprocenterne på 0,7 og 1,0 procentpoint. De hertil svarende forskelle i de oprundede trækprocenter bliver 1 procentpoint.

I øvrigt er trækprocenterne for 1972 beregnet ved hjælp af de gældende udskrivningsregler i Københavns kommune. 1973-trækprocenterne er beregnet under hensyn til de forventede udskrivningsregler for 1973, herunder uforandret udskrivningsprocent for statsindkomstskatten, nedsættelse af det almindelige folkepensionsbidrag fra 3 til 1 pct. og en anslået kommunal udskrivningsprocent for 1973, der er 3,9 procentpoints højere end udskrivningsprocenten for 1972.

Spørgsmål 10:

Man beder om at få oplyst, hvilke trækprocenter typiske lønmodtagergrupper i København kan påregne i 1973 under hensyn til den viden, man har om forventet kommunal skatteprocent, og under hensyn til virkningen af de foreliggende lovforslag.

I opstillingen bedes foretaget sammenligning med de trækprocenter, som de tilsvarende lønmodtagergrupper havde i 1972, idet den gennemsnitlige indkomststigning bedes taget i betragtning.

Oversigten bedes omfatte følgende skalaindkomster: 20.000 kr., 40.000 kr., 60.000 kr., kr., 80.000 kr. og 100.000 kr.

Svar:

Nedenstående trækprocenter er beregnet efter reglerne for automatisk forskudsregistrering. Der er anført trækprocenter for både 1. og 2. halvår af 1972. Hvor trækprocenterne for 2. halvår er højere end for 1. halvår, er de ændret ved reguleringen midt i 1972. Det er forudsat, at den kommunale udskrivningsprocent i Københavns kommune vil stige med 3,9 procentpoints fra 1972 til 1973. Eksemplerne omfatter gifte lønmodtagere, der har ret til to personfradrag.

Skalaindkomst	Beregnet trækprocent for 1. halvår	2. halvår		Beregnet stigning fra 1. halvår
i 1973	1972	1972	1973	1972 til 1973
kr.	pct.	pct.	pct.	pct.
20.000	38	38	41	3
40.000	41	41	46	5
60.000	46	50	52	6
80.000	49	52	54	5
100.000	51	54	56	5

De anførte trækprocenter for 1973 vil blive forhøjet med 2 procentpoints, dersom lovforslaget om nedsættelse af det almindelige folkepensionsbidrag ikke gennemføres.

Spørgsmål 11:

Har en lønmodtager ret til at begære sin forskudsregistrering ændret under henvisning til ændringer i reglerne om lønmodtagerfradrag og befordringsfradrag i det omfang, disse ændringer vil kunne få betydning for hans indtægtsopgørelse?

Svar:

Efter kildeskatteloven kan en skatteyder begære sin forskudsregistrering ændret, når indkomstforholdene må forventes at ville komme til at afvige væsentligt fra, hvad der er lagt til grund ved forskudsregistreringen. Efter den praksis, der følges med hensyn til, hvornår en afvigelse anses for væsentlig, vil ændringerne i reglerne om lønmodtagerfradrag og befordringsfradrag i almindelighed ikke i sig selv medføre en sådan ændring af indkomstforholdene, at skatteyderen kan forlange forskudsregistreringen ændret. Foreligger der imidlertid samtidig andre ændringer i indkomst- eller fradragsforholdene, vil den samlede afvigelse fra de forskudsregistrerede forhold kunne blive så stor, at forskudsregistreringen kan forlanges ændret.

Spørgsmål 12:

Vil det være en rimelig konsekvens af en sådan anmodning fra en skatteyder, at skattemyndighederne samtidig indregner virkningerne for vedkommende skatteyder af ændringerne af reglerne om den offentlige sygeforsikring?

Svar:

Når der foretages ændring af forskudsregistreringen, er det i det hele de forventede indkomst- og fradragsforhold, der skal lægges til grund ved den ændrede registrering. Det betyder, at der ved ændringen også må tages hensyn til den forventede størrelse af skatteyderens fradrag for udgifter til sygeforsikring. Virkningerne af ændringerne af reglerne om den offentlige sygeforsikring tages således i betragtning. Dette vil i øvrigt også have betydning ved selve afgørelsen af, om den samlede ændring af skatteyderens fradrag er så væsentlig, at der er grundlag for ændring af forskudsregistreringen.

Spørgsmål 13:

Der udbedes en oversigt over den amtskommunale beskatning af indkomst i de enkelte amter (beskatningsprocent), ledsaget af oplysninger om den anslåede stigning i procenten for næste skatteår 1973/74.

Svar:

Der henvises til følgende oversigt, der er udarbejdet af indenrigsministeriet.

INDENRIGSMINISTERIET.
6. september 1972.

Faktiske og forventede amtskommunale udskrivningsprocenter for henholdsvis 1972-73 og 1973-74.

	1972-73	1973-74
Københavns amtskommune	3.0	4.7
Frederiksborg amtskommune	3.0	4.6
Roskilde amtskommune	4.1	5.7
Vestsjællands amtskommune	6.1	7.6
Storstrøms amtskommune	6.3	7.6
Bornholms amtskommune	6.0	7.8
Fyns amtskommune	6.2	7.7
Sønderjyllands amtskommune	5.4	7.5
Ribe amtskommune	4.8	7.8
Vejle amtskommune	5.6	6.0
Ringkøbing amtskommune	5.5	6.9
Århus amtskommune	5.2	5.2
Viborg amtskommune	6.2	7.8
Nordjyllands amtskommune	5.8	7.5
Vejet gennemsnit[1])	4.8	6.2

[1]) Gennemsnittene er beregnet med skalaindkomsterne for 1971 som vægte.

Spørgsmål 14:
Hvor meget skønnes kommuneskatteprocenten efter de foreliggende oplysninger at stige i Københavns kommune, Frederiksberg kommune, gennemsnitligt i Københavns amt, Ribe og Nordjyllands amt?

Svar:
Efter de foreliggende oplysninger forventes udskrivningsprocenten at stige med 3.9 og 2.5 procentpoints i henholdsvis Københavns og Frederiksberg kommuner.

Tilsvarende skøn over den gennemsnitlige stigning i kommunerne i Københavns, Ribe og Nordjyllands amter kan ikke på nuværende tidspunkt opstilles med nogen rimelig grad af sikkerhed.

I hver af de tre amter har man telefonisk forespurgt 7 kommuner om den forventede udvikling i udskrivningsprocenten.

I Københavns amt forventer 1 kommune en nedsættelse på 2.0 procentpoints, 2 kommuner forventer uændrede udskrivningsprocenter, medens man i 1 og 3 kommuner forventer stigninger på henholdsvis 0.3 og 1.5 procentpoints.

Af de 7 adspurgte kommuner i Ribe amt forventer 2 kommuner uændrede udskrivningsprocenter, medens man i 4 kommuner forventer en stigning på 0.5 procentpoints. Endelig forventes udskrivningsprocenten at stige med 1.5 procentpoints i een kommune.

Af de 7 adspurgte kommuner i Nordjyllands amt forventer 2 kommuner en nedsættelse af udskrivningsprocenten på 0.5 procentpoints, medens 3 og 2 kommuner forventer stigninger på henholdsvis 0.6 og 1.0 procentpoints.

Spørgsmål 15:
Hvornår foreligger nøjagtige oplysninger om kommunernes udskrivningsprocenter?

Svar:
Omkring den 1. oktober anmoder Kommunernes Landsforening samtlige kommuner om at indsende oplysninger om de kommunale udskrivningsprocenter for 1973/74.

Disse oplysninger forventes at være modtaget omkring den 15. oktober, hvilket er det tidligste tidspunkt, på hvilket nøjagtige oplysninger om kommunernes udskrivningsprocenter kan foreligge.

Spørgsmål 16:
Af ministerens besvarelse på udvalgets spørgsmål 15 fremgår, at de nøjagtige oplysninger om kommunernes udskrivningsprocenter først forventes at foreligge omkring

den 15. oktober fra Kommunernes Landsforening. Udvalget udbeder sig ministerens stilling til selv at indsamle disse oplysninger, således at de kan foreligge på et tidligere tidspunkt.

Svar:

Under hensyn til, at forslaget til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1973 skal fremsættes og behandles i oktober, vil nøjagtige oplysninger om kommunernes udskrivningsprocenter for 1973 blive indsamlet og bearbejdet så tidligt som muligt.

2. *Specielt vedrørende lønmodtagerfradraget.*

Spørgsmål 1:

Under henvisning til finansministerens udtalelser under 1. behandling beder udvalget om at få oplyst, hvor mange skatteydere der under det hidtidige lønmodtagerfradrag har fået fradrag for faktisk afholdte udgifter, og hvor mange det skønnes at ville dreje sig om efter forhøjelsen af lønmodtagerfradraget. Forventes der overgangsproblemer?

Svar:

Der foreligger endnu ikke statistiske oplysninger om antallet af skatteydere, der har ret til lønmodtagerfradrag, og heller ikke om, hvor mange der får fradrag for faktisk afholdte udgifter. Ved udarbejdelsen af skønnet over provenutabet som følge af den foreslåede forhøjelse af overgrænsen for det faste lønmodtagerfradrag er der rent skønsmæssigt regnet med, at omkring 400.000 lønmodtagere i 1973 vil få fradrag for faktisk afholdte udgifter, dersom den gældende overgrænse på 1.500 kr. fastholdes uændret. Det må antages, at en forholdsvis stor andel af disse lønmodtagere har faktiske udgifter mellem 1.500 og 2.000 kr.; men der savnes statistisk grundlag for et mere præcist skøn over, hvor mange det drejer sig om.

Spørgsmål 2:

Under lovforslagets 1. behandling oplyste finansministeren, at forhøjelsen af lønmodtagerfradraget må betragtes som ajourføring for tiden siden 1967. Udvalget anmoder om en uddybning af denne udtalelse og en nærmere begrundelse for, at forhøjelsen udelukkende må betragtes som ajourføring, idet det bedes taget i betragtning, at kildeskatteloven, hvorved fradraget fastsattes til 1.500 kr., først trådte i kraft den 1. januar 1970.

Svar:

Reglen om en overgrænse på 1.500 kr. for det faste lønmodtagerfradrag går tilbage til det kildeskattelovforslag, der blev fremsat den 26. maj 1965. Denne beløbsgrænse blev ikke ændret under lovforslagets behandling i slutningen af 60erne, og den fik første gang virkning for kalenderåret 1970.

Det faste lønmodtagerfradrag omfatter en række forskellige udgifter, der afholdes i forbindelse med lønindkomstens erhvervelse.

Det drejer sig for det første om udgifter til faglige kontingenter og til arbejdsløshedsforsikring. For det andet om forskellige befordringsudgifter og for det tredie om forskellige andre udgifter i forbindelse med det indtægtsgivende arbejdes udførelse, bortset fra rejseudgifter herunder udgifter til ophold og fortæring under rejser i det omfang merudgifterne ved rejsen er dækket ved godtgørelse fra arbejdsgiveren.

Til beslysningen af, hvor meget de udgiftsposter, der omfattes af det faste lønmodtagerfradrag, er steget i de senere år, kan oplyses følgende:

1. Indenfor L.O.-området er de gennemsnitlige årlige fagforeningskontingenter med tillæg af kontingent til arbejdsløshedskasse steget fra ca. 447 kr. ved udgangen af 1967 til ca. 618 kr. ved udgangen af 1970. Det drejer sig om en stigning på ca. 38 pct. Ved udgangen af 1971 var dette beløb steget til ca. 697 kr., og i 1972 kan det rent skønsmæssigt anslås til omkring 780 kr. Stigningen fra slutningen af 1970 til 1972 bliver herefter ca. 26 pct., og den samlede stigning fra slutningen af 1967 til 1972 bliver på ca. 74 pct.

2. Forbrugerprinsindeksets post for transportudgifter er fra januar 1965 til januar 1970 steget med 35 pct. Fra januar 1970 til

juni 1972 er stigningen 20 pct., og den samlede stigning fra januar 1965 til juni 1972 er 62 pct.

3. Ligningsrådet fastsætter satser for, hvad lønmodtagere uden dokumentation kan fradrage for udgifter til forskellige formål.

Nedenstående oversigt viser, hvorledes en del af disse satser er forhøjet i perioden 1965-1971.

Uddrag af ligningsrådets satser for fradrag for visse lønmodtageres udgifter i 1965, 1970 og 1971.

	Indkomstår		
	1965	1970	1971
	kr.	kr.	kr.
Dobbelt husførelse, pr. uge	60	100	120
Natarbejde, pr. nat	3,50	5	6
Overarbejde, pr. dag	5	7,50	9
Skur- og tærepenge, pr. dag	3,50	5	6
Udearbejde, pr. dag	3,50	5	6
Smudstillæg, pr. år	300	350	385

Spørgsmål 3:

Der regnes ikke med provenumæssige virkninger for staten af forhøjelsen af lønmodtager- og befordringsfradragene i 1973. Er denne forudsætning holdbar? Må man ikke regne med, at et betydeligt antal skatteydere vil anmode om ændret forskudsregistrering?

Svar:

I bemærkningerne til forslaget til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1973 er det anført, at statsindkomstskattens slutskatteprovenu for 1973 med den foreslåede udskrivningsprocent på 91 skønnes at ville andrage ca. 19.000 mill. kr. I dette skøn er der taget hensyn til provenutabet som følge af de foreslåede ændringer i overgrænsen for det faste lønmodtagerfradrag og i grænserne for fradraget for udgifter til befordring mellem hjem og arbejdsplads.

I de skøn over kildeskattens provenu, der indgår i finansplanen af 4. september 1972, er det forudsat, at hovedparten af provenutabet som følge af de nævnte fradragsændringer for indkomståret 1973 vil give sig udslag i indbetalingerne af foreløbig skat i 1973 eller i frivillig indbetaling af 1973-skat senest 1. marts 1974. Denne forudsætning må bl. a. ses på baggrund af, at der erfaringsmæssigt må regnes med, at der i løbet af 1973 vil blive foretaget op imod 1 mill. ændringer i forskudsregistreringerne og supplerende forskudsregistreringer.

Spørgsmål 4:

Hvilke administrative problemer knytter sig til forslaget om forhøjelse af lønmodtagerfradraget, og hvor store omkostninger vil det medføre for staten, herunder kildeskattedirektoratet, og kommunerne?

Svar:

Ved bedømmelsen af de administrative konsekvenser for forskudsregistreringen må det tages i betragtning, at der ved den automatiske forskudsregistrering for 1973 hverken er taget hensyn til de nu foreslåede fradragsændringer eller til, at fradraget for sygekassekontingent bortfalder for tiden efter 1. april 1973.

I almindelighed vil nedgangen i fradraget for sygekassekontingent opveje den foreslåede forhøjelse af lønmodtagerfradraget. Det må derfor antages, at de administrative problemer i forbindelse med forskudsregistreringen vil blive ret begrænsede. I øvrigt vil forhøjelsen af det faste lønmodtagerfradrag jo medføre en ikke ringe forenkling ved selve ligningen for indkomståret 1973. Et større antal lønmodtagere end hidtil vil nemlig nu kunne klare sig med det forhøjede faste lønmodtagerfradrag.

Det kan herefter ikke antages, at forøgelsen af det faste lønmodtagerfradrag vil medføre større administrationsudgifter for det offentlige.

B. Afgiftsspørgsmål.

1. Generelle spørgsmål.

Spørgsmål 1:
Hvilke pristalsmæssige virkninger vil følge af de fremsatte afgiftsforslag?

Svar:
Forbrugsafgifterne indgår ikke i de priser, der danner grundlag for beregningen af reguleringspristallet. Der er herved set bort fra de indirekte virkninger hidrørende fra omkostningsforøgelsen for erhvervslivet (benzin- og vægtafgift).

Ud fra nationalregnskabets tal for det private konsum kan det anslås, at de foreslåede afgiftsforhøjelser vil fordyre det private konsum med knap 1 pct.

Spørgsmål 2:
I tilslutning til besvarelsen af spørgsmål 1 ønskes oplyst størrelsen af de indirekte virkninger på reguleringspristallet, som følger af de fremsatte afgiftsforslag.

Spørgsmål 3:
Hvor store samlede direkte og indirekte virkninger på reguleringspristallet vil følge af de foreslåede afgifter og avanceforhøjelserne for så vidt angår tobaksvarer og benzin?

Spørgsmål 4:
Hvor stor bliver den samlede direkte og indirekte pristalsvirkning af afgiftsforhøjelserne, de omtalte avanceforhøjelser og forventede ændringer i statslige og kommunale takster samt el-takster?

Svar:
En egentlig beregning af de *indirekte* virkninger på reguleringspristallet af de foreslåede afgiftsforhøjelser kan ikke foretages. På grundlag af oplysninger fra nationalregnskabsstatistikken mener man dog at kunne anslå, at den omtrentlige størrelsesorden for de indirekte virkninger på reguleringspristallet af forhøjelserne af benzin- og vægtafgift vil udgøre ca. 0,1 point for hvert af disse afgiftsområder.

For så vidt angår den *direkte* virkning på reguleringspristallet kan oplyses, at en forhøjelse af avancen for cigaretter med 1 kr. pr. 1000 stk. vil forøge reguleringspristallet med 0,01 point. Ændres den foreslåede afgiftsforhøjelse på benzin, således at forhøjelsen med tillæg af merværdiafgift m. m. udgør et helt ørebeløb, jfr. besvarelsen på spørgsmål 47, vil benzinafgiftens forhøjelse ikke medføre nogen direkte virkning på reguleringspristallet.

For så vidt angår forhøjelser af takster m. v., jfr. besvarelsen af spørgsmål 5 kan oplyses, at en forhøjelse af banernes billetpriser med 9 pct. vil medføre en forhøjelse af reguleringspristallet med 0,1 point, medens en forhøjelse af samtaletakster og abonnement for telefon på 15 pct. vil forhøje reguleringspristallet med 0,15 point.

Post- og telegrafvæsenets takstforhøjelser for giro og større pakker samt for telesektoren vil ikke indgå med nogen direkte virkning i reguleringspristallet. Den indirekte virkning skønnes at blive ganske ubetydelig.

Det er vanskeligt at opgøre den prismæssige virkning på flyvebilletterne af de anførte forhøjelser inden for luftfartsområdet. Det må dog antages, at de pristalsmæssige virkninger heraf vil være ganske ubetydelige, både for så vidt angår de direkte og indirekte virkninger.

Pristalsvirkningerne bliver herefter:

Direkte virkninger:

Cigaretter	0,01 point
forhøjelse af billetpriser	0 1 point
forhøjelse af telefon	0,15 point

anslåede indirekte virkninger:

vægtafgift	0,1 point
benzinafgift	0,1 point
post- og telegraftakster	ubetydelig
luftfartsområdet	ubetydelig

Spørgsmål 5:

Hvilke takstændringer forventes at påvirke forbrugernes og erhvervenes stilling i det kommende år?

Svar:

Der henvises til vedlagte udtalelse af 6. september 1972 fra ministeriet for offentlige arbejder.

MINISTERIET FOR OFFENTLIGE ARBEJDER
(Trafikministeriet)

Den 6. september 1972.

Folketingets udvalg, der behandler de i folketinget fremsatte 10 afgiftslovforslag, har bl. a. stillet følgende spørgsmål til finansministeren:

Spørgsmål:
„Hvilke takstændringer forventes at påvirke forbrugernes og erhvervenes stilling i det kommende år?"

Ministeriet for offentlige arbejder skal for sit områdes vedkommende besvare det stillede spørgsmål således:

Statsbanerne.
Et forslag om forhøjelse af DSB's takster pr. 1. november 1972 ventes forelagt finansudvalget den 21. september 1972. Forslaget går ud på følgende forhøjelse:

Billetter: + 9 pct.
Abonnementskort: + 9 pct. (For afstande over 27 km dog kun 4½ pct.).
Motorkøretøjer på overfarterne: + 9 pct.
Vognladningsgods: + 9 pct.
Stykgods og banepakker foreslås ikke forhøjet.
Forslaget omfatter ej heller bybanetaksterne, der blev forhøjet pr. 1. august 1972.
Provenuet på årsbasis er af DSB kalkuleret til:
Billetter: 27 mill.kr.
Abonnementskort: 7 mill.kr.
Motorkøretøjer på overfarterne: 11 mill.kr.
Gods- og postbefordring: 20 mill.kr.
Samlet provenu: 65 mill.kr.
I tallet for billetter og kort er indkalkuleret forhøjelserne på bybaner pr. 1. august 1972.

I den udtalelse, som monopoltilsynet den 23. august 1972 har afgivet til forslaget om forhøjelse, anføres, at virkningen på reguleringspristallet af de foreslåede forhøjelser kan opgøres til 0,1 point.

Post- og telegrafvæsenet.
Ved udarbejdelsen af budgettet for 1973-74 er regnet med følgende takstændringer:
Postsektoren:
Ændringer pr. 1. juli 1973:
1. Porto for giroindbetalingskort forhøjes fra 50 til 60 øre (årligt merprovenu 3,7 mill.kr.).
2. Voluminøse pakker og forsigtig-pakker: Tillægget til den ordinære pakkeporto forhøjes fra ca. 50 pct. til ca. 75 pct. (årligt merprovenu 1 mill.kr.).

Telesektoren:
Ændringer pr. 1. april 1973: Forhøjelse af forskellige teleafgifter (årligt merprovenu 9,6 mill.kr.). Herudover kan der blive tale om forhøjelse af oprettelsesafgifter for telex og datamodem mod tilsvarende nedsættelse af abonnementsafgiften for nye abonnenter. Tidspunktet for en eventuel forhøjelse er ikke fastsat (årligt merprovenu 12,2 mill.kr.).

Privatbanerne.
Privatbanerne vil søge om godkendelse af en takstforhøjelse, svarende til den, som måtte blive godkendt for DSB's vedkommende.

Luftfartsområdet.
Med virkning fra 1. april 1973 indføres afgifter for den civile luftfarts benyttelse af luftfartsnavigationshjælpemidler inden for

dansk flyvekontrolområde („en route"-afgifter), idet der tilsigtes et provenu på 15 mill. kr. i finansåret 1973-74. Endelig stillingtagen til omkostningsfordelingen på de forskellige kategorier flyvning — nationale og internationale flyvninger, herunder landende og rent overflyvende trafik — foreligger endnu ikke, men undersøgelserne i forbindelse med etablering af et afgiftssystem har udvist, at godt 10 pct. af det samlede antal operationer inden for dansk flyvekontrolområde udgøres af rent overflyvende trafik, og den overvejende del af afgiftsbyrden vil således komme til at påhvile indenrigstrafik og trafik til og fra Danmark.

Afgifterne vil umiddelbart rammer brugerne af de pågældende hjælpemidler, d. v. s. luftfartsselskaberne og luftfartøjsejerne, men for ruteselskabernes vedkommende vil forholdet være det, at afgiftsbyrden vil blive søgt overvæltet på kunderne ved førstkommende lejlighed.

Virkningen heraf i relation dels til tidspunkt for forhøjelse af transportpriserne, dels til omfanget heraf er der ikke mulighed for at oplyse nærmere på indeværende tidspunkt.

Det kan endvidere oplyses, at forskellige takstændringer for Københavns lufthavns vedkommende vil blive gennemført pr. 1. april 1973. Det drejer sig dels om ændringer, der tilsigter en forhøjet andel for staten i SAS' indtægter fra salg af afgiftsfri varer på lufthavnen, dels om visse mindre justeringer af takstregulativet for Københavns lufthavn (vægtafgift, rabatordninger m. m.). Disse ændringer er dels på grund af deres karakter, dels på grund af deres begrænsede rækkevidde ikke anset for af betydning i nærværende sammenhæng.

Det kan endelig oplyses, at takstforhøjelser, for så vidt angår de ikke-statslige provinslufthavne, hvor taksterne på grund af pris- og avancelovens bestemmelser ikke har kunnet forhøjes i et omfang svarende til den seneste forhøjelse for de statslige lufthavne, må forudses til det tidspunkt, hvor der ved en ophævelse eller ændring af den særlige prislovgivning tilvejebringes mulighed for at fastsætte taksterne i alle de danske rutelufthavne ud fra ensartede retningslinjer.

Telefonvæsenet.

Der ventes fremsat ønske om godkendelse af en forhøjelse af telefontaksterne på op til 15 pct. af de nuværende takster. Det må forventes, at forhøjelsen ønskes sat i kraft, således at den har fuld virkning fra 1. januar 1973.

Havnene.

Gyldighedsperioden for de gældende regulativer for skibs- og vareafgifter udløber for Københavns havns vedkommende den 31. december 1972 og for provinshavnenes vedkommende den 31. marts 1973.

Spørgsmålet om takstniveauet efter disse tidspunkter vil i de kommende måneder blive forhandlet med havnene og erhvervene, og der kan på nuværende tidspunkt intet siges om resultatet af forhandlingerne.

P. M. V.
E. B.
A. K. Sørensen

Finansministeriet,
departementet for told- og forbrugsafgifter.

Spørgsmål 6:

Kan det oplyses, hvilke omkostninger ændringerne vil medføre for de berørte erhverv dels til ændring af automater, dels til dækning af den forøgede risiko for tyveri?

Svar:

Ifølge oplysninger fra nogle af brancheorganisationerne er omkostningerne ved ændring af automaterne anslået til et beløb på i alt 4-5 mill. kr. Der er nævnt tal fra 300 kr. til 800 kr. pr. automat.

Som følge af forhøjelse af afgifterne og dermed varepriserne vil der i et vist omfang blive tale om en forhøjelse af forsikringssummerne. Dette vil bevirke en forhøjelse af præmierne, som dog procentvis vil være mindre end forhøjelsen af forsikringssummerne.

Spørgsmål 7:

Hvor meget skønner ministeren, provenuet af motorafgifterne vil falde pr. 1. januar 1973 og pr. 1. april 1973, når den midlertidige importafgift bortfalder?

Svar:

Af motorafgifterne er alene registreringsafgiften af motorkøretøjer m. v. påvirket af den midlertidige importafgift, idet benzin og dieselolie er fritaget for importafgiften. Registreringsafgiften beregnes af køretøjernes detailpris incl. moms, men excl. registreringsafgift, og afgiften udgør godt 100 pct. for almindelige motorkøretøjer. Den midlertidige importafgift med tillæg af momsen indgår derfor i den pris, hvoraf registreringsafgiften beregnes, og den samlede forhøjelse udgjorde således ca. 23 pct. af cifprisen pr. 21. oktober 1971 (importafgiftssats: 10 pct.), såfremt denne pris og avancerne her i landet forbliver uændrede.

Ved gennemførelsen af den midlertidige importafgift iværksattes prisforhøjelser for så godt som samtlige personbiler, men forhøjelserne var i gennemsnit langt mindre end de pristillæg, som den midlertidige importafgift kunne have motiveret. Den gennemsnitlige afgiftspligtige værdi for samtlige almindelige personvogne steg således fra juli kvartal 1971 til oktober kvartal 1971 kun med ca. 3,5 pct., hvilket nogenlunde svarer til stigningen i de senere år for de 2 kvartaler. Dette viser, at den midlertidige importafgift kun i beskedent omfang blev overvæltet på priserne i efteråret 1971, og at statskassen som følge heraf i tilsvarende ringe omfang har fået moms og registreringsafgift af importafgiften. Det siger sig selv, at lagerbeholdningerne til gammel pris har spillet ind i denne sammenhæng. Omvendt har det vist sig, at nedsættelsen af importafgiften til 7 pct. pr. 1. juli 1972 ikke hidtil har medført prisfald, idet der tværtimod i de seneste måneder er gennemført talrige prisstigninger på området. Dette kan tyde på, at man har ventet til efter den første nedtrapning af importafgiften med at føre detailpriserne à jour med de almindelige omkostningsstigninger i udlandet.

Det synes rimeligt at antage, at en tilsvarende tendens til udjævning af detailpriserne på personvogne vil blive fortsat, indtil importafgiften er bortfaldet pr. 1. april 1973, og der kan under disse forudsætninger ikke forventes noget fald i provenuet af motorafgifterne som følge af importafgiftens bortfald. Statskassen vil derimod som følge af en sådan prispolitik kun oppebære et begrænset merprovenu af registreringsafgiften som følge af importafgiftens gennemførelse og afvikling. Dette har været muligt, fordi importafgiftens nedtrapning over en kort periode var fastlagt allerede fra afgiftens gennemførelse.

Til belysning af prisudviklingen er i vedlagte oversigt anført prisændringerne for 10 af de mest solgte personbiler i tiden omkring importafgiftens gennemførelse den 21. oktober 1971 og nedtrapning den 1. juli 1972.

Detailpriser på visse personbiler.

(inkl. moms, ekskl. registreringsafgift)

Mærke/model	før importafgift 21/10-71	efter importafgift (ca. 1/11-71)	forhøjelse i procent	før nedtrapning 1/7-72	efter nedtrapning (1/9-72)	forhøjelse i procent
Volkswagen 1200	11.569	11.569	0	11.569	11.845	+ 2,3
— 1300	12.834	12.834	0	12.834	13.302	+ 3,6
— 1302	13.294	13.294	0	13.294	13.294	0
— 1600	15.272	15.272	0	15.272	15.548	+ 1,8
Volvo 142	17.976	19.589	+ 8,9	19.862	20.856	+ 5,0
— 144	18.503	20.268	+ 9,5	20.580	21.551	+ 4,7
— 145	20.888	22.896	+ 9,6	23.120	25.702	+ 11,1
Saab 96	13.669	13.726	+ 0,4	14.619	15.775	+ 7,9
Opel Kadett	10.868	11.173	+ 2,8	13.220	13.220	0
Opel Rekord	16.244	16.244	0	16.917	16.917	0
Morris Marina/Austin 1100	11.047	11.047	0	12.967	13.118	+ 1,1
Morris Marina/Austin 1300	11.940	11.940	0	13.860	13.953	+ 0,6
Morris Mascot/Austin Mini	9.262	10.286	+ 11	11.620	12.074	+ 3,9
Ford Escort	11.478	11.478	0	12.905	12.905	0
Fiat 127	11.615	11.615	0	12.054	12.054	0

Spørgsmål 8:

Hvorledes og hvor meget skulle motorafgifterne ændres, hvis bilpriser og benzinpriser skulle holdes uændrede, når den midlertidige importafgift nedtrappes og bortfalder?

Svar:

Det følger af besvarelsen af spørgsmål 7, at det på grundlag af de hidtidige erfaringer må anses for sandsynligt, at priserne på køretøjerne også fremover udjævnes, således at omkostningsbetingede prisstigninger i et vist omfang udsættes og gennemføres i takt med nedtrapningerne af importafgiften. Der vil således ikke være plads til nogen forhøjelse af registreringsafgiften under forudsætning af, at detailpriserne til den tid skal holdes uændrede.

Spørgsmål 9:

En opstilling udbedes over de prismæssige relationer mellem de afgiftsbelagte varer ud fra den aktuelle situation før og efter en gennemførelse af afgiftsforslagene i Nord-Tyskland, Syd-Sverige og Danmark.

Om muligt udbedes opstillingen visende henholdsvis forbrugspriser, punktafgiftsandelen, momsandelen og den procentuelle andel af detailprisen for summen af punktafgift og moms (jfr. tabel 2 i „afgiftskulegravningsudvalgets" beretning fra 1971) samt en opstilling over afgiftsrelationerne i samme lande i indexform (jfr. tabel 1 i samme beretning).

Svar:

I vedlagte tabel I er anført gængse detailpriser (ikke lavpriser) for 1 flaske akvavit, 1 pakke cigaretter (20 stk.), 1 liter superbenzin og 1 liter normalbenzin i henholdsvis Danmark (før og efter de foreslåede afgiftsforhøjelser), Sverige og Nord-Tyskland. I tabel II er afgiften (punktafgift + moms) anført i pct. af varernes detailpriser, og i tabel III er foretaget en sammenligning i indexform mellem punktafgifterne i de 3 lande, idet den danske punktafgift for tiden efter afgiftsforhøjelserne er sat til 100.

I. Detailpris, punktafgift og moms.

	Danmark.						*Sverige.*			*Nord-Tyskland.*		
	sommer 1972			efter afgiftsforhøjelsen			september 1972			september 1972		
	detail-pris kr.	punkt-afgift kr.	moms kr.	detail-pris[1]) kr.	punkt-afgift kr.	moms kr.	detail-pris d. kr.	punkt-afgift d. kr.	moms d. kr.	detail-pris d. kr.	pukt-afgift d. kr.	moms d. kr.
1/1 fl. akvavit	41,45	26,34	5,41	45,74	30,07	5,97	57,64	44,15	8,64	24,00	9,10	2,40
Cigaretter 20 stk.	7,90	5,54	1,03	8,30	5,89	1,08	7,98	4,90	1,20	4,77	2,89	0,48
Superbenzin pr. liter	1,44	0,77	0,188	1,62	0,92	0,211	1,57	0,972	afg. fri	1,42	0,845	0,142
Normalbenzin pr. liter	1,39	0,77	0,181	1,57	0,92	0,205	1,44	0,972	afg. fri	1,37	0,845	0,137

[1]) Priserne er beregnet ud fra de gældende priser med tillæg af afgiftsforhøjelserne. Der er således ikke regnet med øgede omkostninger eller øget avance til erhvervslivet.

II. Afgifter (punktafgift og moms) i pct. af detailpris.

	Danmark.		*Sverige.*	*Nord-Tyskland.*
	sommer 72	efter afgifts-forhøjelsen	september 72	september 72
	pct.	pct.	pct.	pct.
Akvavit	76,60	78,79	91,59	47,92
Cigaretter	83,16	83,98	76,44	70,65
Superbenzin	66,51	69,83	62,90	69,51
Normalbenzin	68,44	71,64	67,50	71,67

III. Sammenligning mellem punktafgifter.

Akvavit	87,60	100	146,8	30,1
Cigaretter	94,1	100	83,2	49,1
Superbenzin	83,7	100	105,6	91,5
Normalbenzin	83,7	100	105,6	91,5

Spørgsmål 10:

Hvordan vil incidensberegningerne på disponibel indkomst (jfr. tabel 4 og 5 i Afgiftskulegravningsudvalgets beretning fra 1970) påvirkes af de fremsatte afgiftsforslag?

Svar:

I vedlagte bilag er anført incidenser på disponibel indkomst for motorafgifter, tobaksafgifter og afgifter af spiritus, vin og øl henholdsvis for 1970, for sommeren 1972 og for tiden efter de foreslåede afgiftsforhøjelsers ikrafttræden. Incidenserne er beregnet på grundlag af forbrugsundersøgelsen i 1966 efter den i Afgiftskulegravningsudvalgets beretning fra 1970 anførte fremgangsmåde. De giver således ikke et billede af de aktuelle forhold, men kan anses for anvendelige ved en sammenligning mellem forholdene før og efter afgiftsforslagenes ikrafttræden.

Incidenser på disponibel indkomst for enkelte varegrupper.

Indkomstgruppe (Husstandsindkomst 1966)	Gennemsnitlig disponibel indkomst i gruppen 1966	Motorafgifter[1])			Tobaksafgifter			Afgifter af spiritus, vin og øl		
		1970	sommer 1972	efter påtænkt afgiftsforhøjelse	1970	sommer 1972	efter påtænkt afgiftsforhøjelse	1970	sommer 1972	efter påtænkt afgiftsforhøjelse
1.000 kr.	kr.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
15- 20	15.885	1,2	1,2	1,3	3,2	3,2	3,2	0,9	0,8	0,8
20- 25	19.768	1,7	1,6	1,8	4,0	3,9	3,9	1,0	1,0	1,0
25- 30	24.012	2,6	2,5	2,7	3,3	3,3	3,3	0,9	0,8	0,8
30- 35	28.229	4,1	4,0	4,3	3,1	3,1	3,1	1,1	1,0	1,0
35- 40	32.332	4,2	4,1	4,3	3,2	3,1	3,2	1,1	1,1	1,1
40- 45	35.864	4,6	4,6	4,8	2,6	2,6	2,6	1,3	1,2	1,2
45- 50	39.797	5,0	5,0	5,2	3,4	3,4	3,4	1,2	1,1	1,1
50- 55	43.275	4,8	4,8	5,1	2,7	2,6	2,6	1,1	1,0	1,1
55- 60	46.766	4,8	4,8	5,0	2,3	2,2	2,3	1,1	1,0	1,0
60- 70	49.447	4,7	4,7	4,9	2,2	2,1	2,1	1,3	1,2	1,2
70- 80	58.684	5,8	5,8	6,0	2,0	1,9	1,9	1,1	1,0	1,0
80- 90	60.088	5,4	5,4	5,6	1,6	1,6	1,6	1,3	1,2	1,2
90-100	69.545	5,8	5,8	6,0	1,6	1,6	1,6	1,1	1,0	1,0
100-	86.912	3,1	3,1	3,2	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1

[1]) I tabellen omfatter motorafgifter følgende afgifter: registreringsafgift, vægtafgift og benzinafgift.

Spørgsmål 11:

Hvorledes påvirkes den disponible indkomst for familier med forskellige typiske indtægter (f. eks. 40.000 kr., 60.000 kr. og 100.000 kr.) af afgiftsforslagene?

Svar:

Man har ikke aktuelle oplysninger om fordelingen af forbruget af diverse afgiftspligtige varer på indkomstgrupper.

For et forbrug af afgiftspligtige varer svarende til det, der har dannet grundlag for beregningen af incidenstallene for 1970 (jfr. Afgiftskulegravningsudvalgets beretning fra 1970, side 16, pkt. 3, og side 21, tabel 4) kan det *beregnes*, at de foreslåede afgiftsforhøjelser *gennemsnitligt* pr. år vil udgøre:

Husstandsindkomst 1966 (1.000 kr.)	cigaretter kr.	spiritus kr.	benzin kr.	vægtafgift kr.
40- 45	53,30	18,10	120	55,40
55- 60	60,00	20,40	140	62,00
90-100	60,75	30,40	221	106,20

2. Andre spørgsmål.

a. Notat om afgift af lystfartøjer.

FINANSMINISTERIET.
Den 15. marts 1972.

Afgift af lystfartøjer.

En afgift på lystfartøjer har været overvejet, enten som en omsætningsafgift eller som en periodevis afgift (årsafgift).

I. Omsætningsafgift på lystfartøjer.

Afgrænsningen af, hvad man forstår ved lystfartøjer, vil volde betydelige vanskeligheder. Begrebet lystfartøjer omfatter skibe og både af vidt forskellig art fra store og kostbare lystyachter til joller og små pramme. Under begrebet falder også de sejlbåde, som anvendes til kapsejlads, kaproningsbåde, kajakker og kanoer.

Nogle typer af både tilkendegiver sig efter konstruktion og udstyr klart som fartøjer beregnet til lystsejlads — herunder kapsejlads. Et betydeligt antal bådtyper, især mindre fartøjer, kan imidlertid anvendes såvel til lystsejlads som til erhvervsmæssig brug (navnlig fiskeri), og i mange tilfælde bliver den samme båd anvendt til begge formål.

For at undgå den besværlige sondring mellem lystfartøjer og andre fartøjer har man derfor i moms-loven afgiftspligt for alle fartøjer under 5 bruttoregistertons.

En særlig omsætningsafgift på lystfartøjer vil ikke kunne knyttes alene til bestemte arter af fartøjer, men det vil tillige blive nødvendigt at operere med et anvendelseskriterium med dertil hørende erklæringssystem.

Af hensyn hertil og også for at opnå en ensartet afgiftsberegning måtte afgiften påhvile enhver, der erhvervsmæssigt afsætter lystfartøjer. Det vil være de samme virksomheder, som skal betale merværdiafgift af fartøjerne, dog således at merværdiafgiftens fradragsret erstattes med afgiftsfri leverancer af fartøjer til registrerede virksomheder og til købere, der afgiver erklæring om, at fartøjet (udelukkende) skal anvendes erhvervsmæssigt. Erklæringen kan naturligvis kun dække anvendelsen hos denne køber. Der vil ikke være nogen mulighed for at tage hensyn til, hvorledes en senere erhverver vil anvende fartøjet.

På grundlag af produktionsstatistik og handelsstatistik for 1970 vil man anslå, at den samlede omsætning af nye lystfartøjer her i landet udgør ca. 50 mill. kroner årlig. En afgift ud over momsen på 50 pct. af værdien ville altså kun indbringe omkring 25 mill. kroner årlig.

II. Årlig afgift på lystfartøjer.

Praktiske hensyn taler meget stærkt for at begrænse afgiften til større fartøjer. Det ville være uoverkommeligt at opkræve løbende afgift af enhver lille pram eller jolle. På den anden side vil det være overordentlig vanskeligt at trække en hensigtsmæssig grænse mellem store (afgiftspligtige) og små (afgiftsfri) fartøjer.

Det normale mål for skibe — tonnage — vil ikke kunne anvendes, idet tonnagen ikke opmåles for både af den størrelsesorden, hvor grænsen måtte lægges.

Vægten er formentlig et dårligt mål, da den varierer stærkt med, hvilket materiale der anvendes. For øvrigt vil også vægten i de fleste tilfælde være svær at få fastslået.

Længden kunne måske anvendes som kriterium for afgrænsningen — eventuelt kombineret med bredden, fordi man må antage,

at et længdekriterium alene ville stille de moderne, hurtiggående motorbåde bedre end sejlbåde i tilsvarende prisklasser.

Det vil også være overordentlig vanskeligt at finde et rimeligt grundlag for beregning af en årsafgift. En ensartet stykafgift for samtlige fartøjer forekommer ikke rimelig. Der må på en eller anden måde differentieres efter fartøjets størrelse eller værdi. Det rimeligste ville nok være en afgift, hvis størrelse blev beregnet i forhold til fartøjets værdi, men det vil selvsagt være forbundet med store vanskeligheder at fastsætte værdien af de eksisterende fartøjer.

For at kunne praktisere en årsafgift måtte man oprette og til stadighed ajourføre et EDB-register over samtlige fartøjer, der var omfattet af afgiftspligten, og det måtte af kontrolmæssige grunde overvejes at forsyne fartøjerne med en eller anden form for nummerplader.

Det vil være bekosteligt at etablere et sådant system, og det vil næppe være forsvarligt, medmindre der bliver tale om en permanent afgift. På den anden side vil der hurtigt opstå nye problemer, hvis afgiften skal være gældende i flere år. I så fald må værdigrundlaget for afgiftens beregning, som i sig selv er vanskelig at fastlægge, jfr. ovenfor, nødvendigvis ajourføres.

Da man ikke er i besiddelse af oplysninger om antallet af lystfartøjer og disses fordeling efter art og størrelse, er man ude af stand til at give noget skøn over provenuet af en årsafgift. Man må dog anse det for helt givet, at provenuet ikke vil stå i noget rimeligt forhold til den store administration, som en årsafgift vil påføre toldvæsenet.

Det kan oplyses, at motordrevne lystbåde betaler fuld benzinafgift af den forbrugte benzin, idet den tidligere ordning, hvorefter sammenslutningerne af bådejere fik refunderet 700.000 kr. årlig af benzinafgiften, ophævedes pr. 1. april 1971. Ordningens bortfald er blevet kraftigt kritiseret af motorbådsklubberne, der bl. a. har anført, at sejlsporten i Danmark i høj grad savner myndighedernes bevågenhed i form af økonomisk støtte.

Efter departementets opfattelse vil det være uhensigtsmæssigt at pålægge toldvæsenet at administrere nye afgifter med så begrænsede provenumuligheder, som en særlig afgift af lystfartøjer indebærer, hvad enten der er tale om en omsætningsafgift eller en årsafgift. Det vil let kunne medføre en sådan begrænsning af kontrolindsatsen på andre og mere givende områder, at det reelle resultat af en sådan ny afgift vil være negativt.

b. Vedrørende lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom.

Spørgsmål 1.

Der ønskes en nærmere redegørelse for den praktiske tilrettelæggelse af administrationen af afgiften, der bl. a. belyser følgende spørgsmål:

a. Skal afgiften berigtiges ved stempelmærker?
b. Hvornår skal afgiften betales i frigørelses- og afståelsesafgiftssituationer?
c. Vil skødet blive afvist fra tinglysning, hvis sælger ikke har betalt afgiften? Er dette i bekræftende fald rimeligt over for køber?
d. Da det — i hvert fald på Sjælland — er køberen, der betaler stemplingen af skøder, vil det så ikke volde praktiske vanskeligheder, at den nye afgift skal betales af sælgeren?

Svar:

Efter forslagets § 2 skal stempellovens regler gælde bortset fra reglen om, at begge parter hæfter for afgiften. Den særlige afgift skal således berigtiges med stempelmærker eller — hvis den afgiftspligtige ønsker dette — ved afgiftsopkrævning på grundlag af stempelmyndighedens afgiftsresolution.

Afgiften skal berigtiges senest 4 uger efter dokumentets oprettelse. Den skal svares ved enhver overdragelse af fast ejendom uafhængig af, om overdragelsen medfører pligt til at betale afståelsesafgift.

De stempelanholdende myndigheder — i første række tinglysningskontorerne — påser, om stempelafgiften og den særlige afgift er berigtiget. I benægtende fald „anholdes" dokumentet efter tinglysningen, det vil sige, at det sendes til stempelmyndighen, som derefter lader den manglende afgift opkræve, for tiden af vedkommende amtstue eller amtsskatteinspektorat. Eventuel manglende særlig afgift vil blive opkrævet hos sælger, medens manglende stempelafgift opkræves hos den part, der har indleveret dokumentet til tinglysning.

Spørgsmål 2.

Har en kommune ret til under henvisning til afgiften at ændre prisen i et udsendt salgstilbud, der endnu ikke er accepteret, eller har kommunen ret til at trække et sådant tilbud tilbage, jfr. i øvrigt henvendelsen fra Advokatrådet?

Svar:

Spørgsmålet bliver kun aktuelt i de tilfælde, hvor kommunens salgstilbud er bindende. Det må her bero på en konkret afvejelse, om indførelsen af den særlige afgift kan siges at forrykke de forudsætninger, der ligger til grund for tilbuddet, så afgørende, at kommunen ikke længere er bundet af sit tilbud.

Spørgsmål 3.

Har lovforslaget været forelagt for lovkontoret?

Svar:

Ja.

Spørgsmål 4.

Har lovkontoret udtalt sig om den tilbagevirkende kraft, der ved ændringsforslaget er tillagt forhøjelsen fra 1 pct. til 2½ pct.?

Svar:

Ændringsforslaget har ikke været forelagt for justitsministeriets lovkontor forinden dets fremsendelse til udvalget. Lovkontoret har nu afgivet en udtalelse, der vedlægges som bilag.

JUSTITSMINISTERIET.
Den 12. september 1972.

Notat om ikrafttrædelsesbestemmelsen i forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom.

1. Efter § 1 i det forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom, som blev fremsat for folketinget den 4. september 1972, skal der af dokumenter om overdragelse af fast ejendom her i landet svares en særlig afgift på 1 pct. af samme beløb, hvoraf stempel beregnes. Efter lovforslagets § 3, stk. 1, træder loven i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende, og har virkning for dokumenter, hvis stempelpligt indtræder den 4. september 1972 eller senere.

Under folketingets behandling af lovforslaget er der fremkommet forslag om forhøjelse af den særlige afgift til 2,5 pct. I forbindelse hermed er der rejst spørgsmål om, hvorvidt det kan give anledning til principielle betænkeligheder at tillægge også denne forhøjede afgiftspligt virkning fra den 4. september 1972, d. v. s. fra tidspunktet for fremsættelsen af det oprindelige lovforslag.

2. Grundloven indeholder intet forbud mod at give love med tilbagevirkende kraft, d. v. s. love, hvis bestemmelser finder anvendelse på kendsgerninger, der ligger før lovens kundgørelse i Lovtidende. En vis begrænsning i så henseende må dog antages at følge af bestemmelsen i grundlovens § 73 om ekspropriation. Denne bestemmelse er imidlertid uden betydning i den foreliggende sammenhæng, idet det er almindeligt antaget, at beskatning falder uden for ekspropriationsreglernes område, jfr. således *Poul Andersen:* Dansk Statsforfatningsret (1954) side 730—732, *Alf Ross:* Dansk Statsforfatningsret II (2. udg. 1966) side 660, smh. med side 665 f, og *Max Sørensen:* Statsforfatningsret (1969) side 387.

Det må således anses for utvivlsomt, at der ikke efter grundloven vil være noget til hinder for at tillægge pålægget af den forhøjede afgift virkning fra den 4. september 1972.

3. Det er et almindeligt lovgivningspolitisk princip, at der ikke bør gives love tilbagevirkende gyldighed, medmindre særlige grunde taler derfor.

Som sådanne særlige forhold, der kan begrunde fastsættelse af tilbagevirkende kraft, nævnes bl. a. hensynet til at undgå dispositioner, der vil modvirke en effektiv og ligelig gennemførelse af økonomiske reguleringer. Der kan i denne forbindelse henvises til:

L. Nordskov Nielsen og Ole Due, Juridisk Grundbog (2. udg. 1967):

„Undertiden tillægges en lov imidlertid tilbagevirkende kraft, ... For så vidt angår bebyrdende love bør dette naturligvis kun ske, hvis det er bydende nødvendigt, f. eks. for at undgå en omgåelse af loven i „overgangstiden", som ikke kan tolereres . . ."

Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret I (2. udg. 1966) side 344:

„. . . I så fald siges loven at have tilbagevirkende gyldighed. Sådanne love er retspolitisk betænkelige når de medfører retsvirkninger der er byrdefulde for de berørte — i modsætning fx til finansielle love der hjemler lønforhøjelser o. l. med tilbagevirkende gyldighed. Ganske særligt er straffelove med tilbagevirkende gyldighed fordømmelige . . . . På det civile område vil derimod ofte hensynet til effektiv og ligelig gennemførelse af økonomiske reguleringer gøre det nødvendigt at give love med tilbagevirkende gyldighed."

Max Sørensen: Statsforfatningsret (1969) side 190:

„. . . En tilbagevirkende kraft i et begrænset tidsrum kan i nogle tilfælde være nødvendig for at loven kan nå sit formål, f. eks. prisregulerende indgreb, indirekte skatter o. l. . . ."

Spørgsmål 5:
Finansministerens tidligere besvarelser af spørgsmål vedr. afgiften bedes gennemgået med henblik på at sikre, at besvarelserne også gælder for så vidt angår en afgift på 2½ pct.

Svar:
Ændringsforslaget giver ikke finansministeriet anledning til at supplere de tidligere afgivne besvarelser af udvalgets spørgsmål om den foreslåede særlige afgift.

Spørgsmål 6:
Vil man også efter det fremsatte ændringsforslag stadig i spekulationshandler og professionelle udstykningsforetagender have ret til at fradrage afgiften ved opgørelsen af fortjenesten, der jo i disse tilfælde beskattes med almindelig indkomstskat?

Svar:
Ændringsforslaget går ud på at udelukke fradragsret ved opgørelsen af den fortjeneste, der er indkomstskattepligtig efter loven om særlig indkomstskat. Hvor en fortjeneste ved salg af fast ejendom skal medregnes til den almindelige skattepligtige indkomst, hvilket er tilfældet, når salget er led i den skattepligtiges næringsvej, eller når ejendommen er anskaffet med videresalg for øje, må de almindelige regler om opgørelse af en skattepligtig fortjeneste fortsat gælde. I disse tilfælde kan de omkostninger, som sælgeren har afholdt i forbindelse med salget, fratrækkes på linie med andre driftsudgifter. Sælgernes udgift til den særlige afgift må, når salget er led i hans indtægtsgivende virksomhed, betragtes som en driftsudgift, der som sådan kan fratrækkes, inden man når til den indtægt, der skal beskattes med almindelig indkomstskat.

Spørgsmål 7:
I fortsættelse af spørgsmål 3 ønskes lovkontorets udtalelser tilstillet udvalget.

Svar:
Lovforslaget har forinden fremsættelsen været forelagt på et møde i justitsministeriets lovafdeling, som derfor ikke har afgivet nogen skriftlig udtalelse.

Spørgsmål 8:
Hvordan vil forslaget om ejendomsafgifter virke i forhold til ægtefælle-overtagelse ved dødsfald og skilsmisse samt ved overtagelse ved tvangsauktion?

Svar:
Efter lovforslagets § 2, 2, pkt., finder stempellovens regler anvendelse på den særlige afgift ved overdragelse af fast ejendom. Det gælder også reglerne i stempellovens kapitel 15 om dokumenter i familie- og arveforhold.

a. Ifølge stempellovens § 77 skal der ved *udlæg af formuegoder* — herunder også fast ejendom — *fra et dødsbo til den efterlevende ægtefælle* ikke svares noget skødestempel. Det gælder ubetinget, når boet skiftes offentligt. Skiftes boet privat, er udlægget stempelfrit, når det gennemføres inden for de første 15 måneder efter dødsfaldet. Sker udlægget først efter udløbet af denne frist, skal der svares stempel, men efter § 77, stk. 2, sidste pkt., kan finansministeren dog fritage for denne stempelpligt.

De nævnte regler medfører, at der ikke bliver tale om at svare særlig afgift efter de foreslåede regler, når den efterlevende ægtefælle i forbindelse med et offentligt skifte efter først-afdøde ægtefælle får udlagt en fast ejendom. Det samme vil som hovedregel gælde, når boet efter først-afdøde ægtefælle skiftes privat.

b. Ifølge stempellovens § 75 er dokumenter — herunder også skøder på fast ejendom — stempelfri, når de oprettes af en ægtefælle i anledning af *separation eller skilsmisse*, såfremt der kun stiftes ret for ægtefællerne selv.

De nævnte regler medfører, at der ikke bliver tale om at svare særlig afgift ved ægtefælle-overtagelse i forbindelse med separation eller skilsmisse.

Der skal svares stempel efter almindelige regler, når en ejendom overtages ved *tvangsauktion*, jfr. stempellovens § 34, stk. 4. Hvis ejendommen imidlertid på auktionen overtages af en ufyldesgjort panthaver, og sælger denne ejendommen inden oprettelse af auktionsskødet, skal der ikke svares stempel af overdragelsen til panthaveren, men kun af videreoverdragelsen fra pantha-

veren. Har panthaveren taget auktionsskøde, bliver dette skøde stempelpligtigt, men stemplet godtgøres, såfremt panthaveren sælger ejendommen inden 4 år fra auktionsdagen.

De nævnte regler medfører, at der som hovedregel skal svares særlig afgift, når en ejendom overtages på tvangsauktion. Overtages ejendommen imidlertid af en ufyldestgjort panthaver, bliver der ingen afgift af overdragelsen til panthaveren, hvis han inden for de næstfølgende 4 år videresælger ejendommen. Ved panthavers videreoverdragelse skal der under alle omstændigheder svares særlig afgift efter de foreslåede regler.

Spørgsmål 9:

Ministerens kommentar ønskes til spørgsmålet om det hensigtsmæssige i en ordning, der går ud på, at omsætningsafgiften på fast ejendom for så vidt angår erhvervsejendomme kan blive stående som en hæftelse i tilfælde, hvor ejendommens salg er led i virksomhedens flytning. Der henvises til tilsvarende regler i § 7 B i lov om særlig indkomstskat.

Svar:

Efter finansministeriets opfattelse vil en afgift på 1 pct. af salgssummen ikke — således som den særlige indkomstskat — kunne medføre så væsentlige økonomiske vanskeligheder for virksomheden, at det kan være rimeligt at indføre en henstandsordning, der vil kræve et ikke helt ubetydeligt merarbejde for den myndighed, som skulle administrere ordningen.

Spørgsmål 10:

Er finansministerens besvarelse af spørgsmål 9 udtryk for en principiel stillingtagen, eller skyldes afvisningen, at afgiften kun udgør 1 pct.?

Svar:

Af svaret på spørgsmål 9 fremgår det, at en særlig afgift på 1 pct. ikke kan antages at medføre så væsentlige økonomiske vanskeligheder for virksomheder, som i forbindelse med flytning sælger fast ejendom, at det efter finansministeriets opfattelse kan være rimeligt og forsvarligt ud fra et administrativt hensyn at indføre en henstandsordning, svarende til den ordning, der findes i § 7 B i loven om særlig indkomstskat.

Når finansministeriet må gå imod en henstandsordning for den foreslåede særlige afgift, skyldes det rent praktiske og administrative hensyn. Afgiftens størrelse må naturligvis tages i betragtning ved vurderingen af, om det kan anses for forsvarligt at belaste afgiftsmyndighederne med det merarbejde, som en henstandsordning af den nævnte art nødvendigvis må medføre.

Spørgsmål 11:

Er det ved skønnet over, hvilket provenu afgiften på fast ejendom vil indbringe taget i betragtning, at afgiften kan føre til udstedelse af sælgerpantebreve, der er 1-2 pct. højere end før afgiftens indførelse, og derved forplante sig til større fradragsberettiget ejendomsunderskud, der betyder provenutab for statskassen år efter år?

Svar:

Ved udarbejdelsen af skønnet over provenuet af den særlige afgift ved overdragelse af fast ejendom er der ikke taget hensyn til, at finansieringen af afgiften, hvis provenu anslås til omkring 200 mill. kr. årlig, vil påvirke sælgers og eventuelt købers formueforhold og dermed størrelsen af deres renteindtægter og renteudgifter i de kommende år.

Spørgsmål 12:

Bør provenuskønnet på 200 mill. kr. ikke reduceres til f. eks. 100 mill. kr. under hensyn til det øgede fradrag for betalte renter, som køberne opnår ved den skattemæssige indkomstopgørelse som følge af forhøjelsen af ejendommenes priser og dermed sælgerpantebrevenes pålydende?

Svar:

I spørgsmålet forudsættes det, at indførelsen af den foreslåede særlige afgift ved overdragelse af fast ejendom vil medføre, at ejendomspriserne vil stige med hele afgiftens beløb, og at hele denne prisstigning vil blive finansieret gennem udstedelse af pantebreve.

Under disse forudsætninger er der næppe grund til at ændre det omtalte provenuskøn, idet afgiften må forventes indbetalt uanset, hvorledes den påvirker ejendomspriserne, og uanset om den medfører, at køberne påtager sig at forrente et større sælgerpantebrev i

forbindelse med overdragelsen af fast ejendom.

Det er heller ikke sandsynligt, at den deraf følgende forøgelse af købernes fradragsberettigede renteudgifter vil medføre noget mærkbart provenutab på indkomstskatterne. Ganske vist vil den forøgelse af købernes renteudgifter, som omtales i spørgsmålet, nedsætte deres skattepligtige indkomster og dermed deres indkomstskat. Den samlede årlige skattenedsættelse må dog antages at blive langt lavere end de eksempelvis nævnte 100 mill. kr.

Ved bedømmelsen af afgiftens virkninger på indkomstskattens provenu er det imidlertid ikke tilstrækkeligt at se på den forudsatte forøgelse af købernes rentefradrag. Den stigning i sælgerpantebrevenes pålydende, som omtales i spørgsmålet, må også give sig udslag i, at de, der sælger ejendomme, får forøget deres renteindtægter med et beløb af samme størrelse som stigningen i købernes renteudgifter. Hvis køberne og sælgerne i gennemsnit har omtrent samme marginalskatteprocent, vil nettoresultatet af afgiftens finansiering gennem forhøjelse af sælgerpantebrevenes pålydende blive nogenlunde uforandret indkomstskatteprovenu.

Spørgsmål 13:

Rammes tilfælde, hvor en kommune før den 4. september 1972 har indgået aftale om køb af en fast ejendom, men hvor der ikke før denne dato er udfærdiget slutseddel, af afgiftspligten i henhold til den foreslåede lov, når aftalen kan godtgøres gennem protokollat i kommunens bøger?

Svar:

Hvis protokollatet vedrører et møde mellem kommunen og sælgeren og gengiver den på mødet trufne aftale mellem parterne om ejendomskøbet, vil stempelpligten være indtrådt ved protokoltilførslen, jfr. stempellovens § 6. Under disse betingelser vil overdragelsen ikke rammes af den særlige afgift.

Spørgsmål 14:

Kan afgiften fradrages ved opgørelsen af fortjenesten i de tilfælde, hvor denne beskattes med alm. indkomstskat eller særlig indkomstskat?

Svar:

Ja. Den af sælger betalte afgift kan — som en omkostning ved salget — fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste i begge tilfælde.

Spørgsmål 15:

Der ønskes eksempler på afgiftens skattemæssige betydning i typiske handler, hvor der svares særlig indkomstskat af fortjenesten.

Svar:

Eksempel 1: Ejendommen er købt i 1966 for 300.000 kr. og sælges i 1973 for 600.000 kr.

	Beregning uden afgift efter forslaget		Beregning med afgift efter forslaget	
	kr.	kr.	kr.	kr.
Afståelsesvederlag		600.000	600.000	
÷ særlig afgift			6.000	594.000
anskaffelsessum	300.000		300.000	
variable tillæg 6 pct. p. a. i 7 år	126.000		126.000	
fast tillæg, 30 pct.	90.000		90.000	
reguleret anskaffelsessum		516.000		516.000
fortjeneste		84.000		78.000
fradrag jfr. § 7 A, stk. 6 i lov om særlig indkomstskat		20.000		20.000
fortjeneste herefter		64.000		58.000
30 pct. forhøjelse		19.200		17.400
skattepligtig fortjeneste		83.200		75.400
Den skattepligtige har ikke anden særlig indkomst. Hele det skattefri fradrag efter lovens § 9, stk. 1, henføres derfor til fortjenesten på den faste ejendom		6.000		6.000
Særlig indkomst til beskatning		77.200		69.400
Særlig indkomstskat (50 pct.)		38,600		34.700

Eksempel 2: Ejendommen er købt i 1966 for 600.000 kr. og sælges i 1973 for 1,5 mill. kr.

	Beregning uden afgift efter forslaget		Beregning med afgift efter forslaget	
	kr.	kr.	kr.	kr.
Afståelsesvederlag		1.500.000	1.500.000	
÷ særlig afgift			15.000	1.485.000
anskaffelsessum	600.000		600.000	
variable tillæg 6 pct. p. a. i 7 år	252.000		252.000	
fast tillæg, 30 pct.	180.000		180.000	
reguleret anskaffelsessum		1.032.000		1.032.000
fortjeneste		468.000		453.000
fradrag jfr. § 7 A, stk. 6, i lov om særlig indkomstskat		20.000		20.000
fortjeneste herefter		448.000		433.000
30 pct. forhøjelse		134.400		129.900
skattepligtig fortjeneste		582.400		562.900
Den skattepligtige har ikke anden særlig indkomst. Hele det skattefri fradrag efter lovens § 9, stk. 1, henføres derfor til fortjenesten på den faste ejendom		6.000		6.000
Særlig indkomst til beskatning		576.400		556.900
Særlig indkomstskat (50 pct.)		288.200		278.450

Det ses af eksemplerne 1 og 2, at den særlige afgift medfører en vis nedsættelse af den særlige indkomstskat. En sådan nedsættelse bliver der naturligvis ikke tale om i alle de tilfælde, hvor ejendommen omfattes af de særlige fritagelsesregler for parcelhuse, jfr. § 2 A i loven om særlig indkomstskat, samt i de tilfælde, hvor fortjenesten er så lille, at der ikke pålignes særlig indkomstskat.

Spørgsmål 16:

Vil regeringen indhente en udtalelse fra kapitalmarkedsrådet om rådets vurdering af den foreslåede afgift ved salg af fast ejendom i henseende til den skønnede virkning for pantebrevsmarkedet?

Svar fra økonomi- og budgetministeren:

I forslaget til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom er det forudsat, at sælger afholder afgiften. I normale ejendomshandler sker berigtigelse ved en blanding af kontant udbetaling, udstedelse af sælgerpantebreve og overtagelse af ældre pantelån. Det fremgår af betænkning nr. 616 af juni 1971 om „En statistisk belysning af pantebrevsmarkedet", at den overvejende del af sælgerpantebrevene bliver liggende hos sælgeren, og at normalt kun 20—25 pct. afhændes enten i forbindelse med ejendomshandelen eller senere, jfr. betænkningens side 17. I de fleste tilfælde vil afgiften kunne afholdes af den kontante udbetaling. Kun såfremt sælger har behov for likvid kapital, der overstiger udbetalingen med fradrag af udgifterne ved ejendomshandelen, vil der derfor blive tale om større behov for afhændelse af pantebreve.

I 1970 blev den samlede købesum af ejendomme opgjort til ca. 14,9 mia. kr. svarende til, at afgiften ville have andraget ca. 150 mill. kr. I samme år tinglystes sælgerpantebreve for ca. 3,7 mia. kr. Set på denne baggrund må det udbud af sælgerpantebreve, som afgiften kunne tænkes at fremkalde, skønnes at være af en så relativt beskeden størrelse, at påvirkningen af pantebrevsmarkedet vil blive ret ringe.

Regeringen finder det derfor ikke fornødent at forelægge sagen for kapitalmarkedsrådet.

Spørgsmål 17:

Er der ved provenuskønnet taget hensyn til de skattemæssige virkninger af afgiften, som fremgår af besvarelsen af spørgsmål 14?

Svar:

Ved udarbejdelsen af provenuskønnet på ca. 200 mill. kr. årlig for den foreslåede særlige afgift af ejendomsoverdragelser er der ikke taget hensyn til, at den særlige afgift kan fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste i de tilfælde, hvor denne skal beskattes med almindelig eller særlig indkomstskat. Det hænger sammen med, at fradragsretten kun forventes at få betydning for en relativt mindre del af det samlede afgiftsprovenu. Fortjeneste på ejendomsoverdragelser beskattes kun med almindelig indkomstskat, hvis overdragelsen hører med til sælgers næringsvirksomhed, f. eks. fordi han driver handel med fast ejendom, eller ejendommen er erhvervet i spekulationsøjemed. Hvis dette ikke er tilfældet, kan der blive tale om, at der skal betales særlig indkomstskat af fortjenesten; men på grund af en række fradrag ved opgørelsen af den særlige indkomst af fast ejendom bliver det kun aktuelt, hvor det drejer sig om særligt store fortjenester. Der skal slet ikke betales særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af de fleste énfamiliehuse, tofamiliehuse og ejerlejligheder, jfr. § 2 A i lov om særlig indkomstskat. Det kan endvidere nævnes, at fradragsbestemmelserne bevirker, at der kun sjældent skal betales særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af udlejningsejendomme og af landbrugsejendomme, der ligger i områder, hvor udstykningsmuligheder eller andre særlige forhold ikke betinger særligt store værdistigninger.

Den seneste opgørelse over omsætningen af fast ejendom viser, at den samlede omsætning i 1970 androg ca. 14,9 milliarder kr. og omsætningens fordeling på forskellige arter af ejendomme fremgår af følgende oversigt:

Omsætning af fast ejendom i 1970.

	Mill. kr.
En- og tofamiliehuse, ejerlejligheder og sommerhuse	ca. 7.923
Landbrugsejendomme	1.548

Beboelsesejendomme og blandede beboelses- og forretningsejendomme	2.063
Andre ejendomme (herunder industriejendomme og bebyggede landbrugsejendomme i bykommuner)	2.003
Ubebyggede grunde	1.346
I alt	14.883

Spørgsmål 18:

Vil ministeren fritage ekspropriationerne for afgiften, der ellers vil bevirke en nedsættelse af erstatningerne på 1 pct., jfr. grundlovens § 73, stk. 1.

Svar:

Efter lovforslagets § 2 finder stempellovens regler anvendelse. En ekspropriation betragtes ikke i stempelmæssig henseende som en „overdragelse". Der vil således ikke indtræde pligt til at svare den særlige afgift ved ekspropriation. Indgås der under en ekspropriationssag overenskomst om frivillig overdragelse, vil denne overdragelse være stempel- og afgiftsfri, jfr. stempellovens § 83.

Spørgsmål 19:

I § 2 hedder det, at den særlige afgift påhviler overdrageren. Så vidt ses er dette alene en regel om hæftelsen over for det offentlige.

Vil der herefter efter ministerens opfattelse være noget til hinder for, at det i en slutseddel bestemmes,

a. at køberen — som sædvanligt i København — skal bære „alle omkostninger, herunder den særlige afgift på 1 pct.",

eller

b. at parterne — som sædvanligt i Jylland — deler „alle omkostninger, herunder den særlige afgift på 1 pct."?

Svar:

Det er i almindelighed ikke muligt at forhindre aftaler mellem parter om, at den ene påtager sig at bære udgifter, som det påhviler den anden at betale, og man kan derfor ikke forhindre, at der mellem køber og sælger træffes en aftale som nævnt under a. eller b. Ved manglende betaling vil afgiften imidlertid, uanset den indgåede aftale, blive inddrevet hos sælger.

Spørgsmål 20:

Efter gældende regler kan stempelafgiften ved gavedisposition over fast ejendom fradrages i gaveafgiften.

Vil ministeren bekræfte, at også den særlige afgift kan anvendes som en del af gaveafgiften ved dennes berigtigelse?

Svar:

Efter finansministeriets opfattelse vil den særlige afgift ikke kunne bringes til fradrag i gaveafgiften, idet hjemmelen til fradrag, som findes i arveafgiftslovens § 48, stk. 2, jfr. § 21, stk. 6, alene omfatter afgift efter stempelloven.

Spørgsmål 21:

§ 2, stk. 2 siger: „I øvrigt finder stempellovens regler anvendelse."

Ifølge stempellovens § 36 kan en pant- eller udlånshaver i fast ejendom, der overtager ejendommen på tvangsauktion, få sin stempeludgift godtgjort ved videresalg inden 4 år fra auktionsdagen. Overføres denne regel også på den nye 2½ pct.-afgift?

Ellers vil virkningen af afgiften for en sådan auktionskøber blive 5 pct. afgift, som han *selv* skal betale, for i tilfælde af tvangsauktion findes der ingen sælger, som afgiften kan væltes over på.

Svar:

Stempellovens § 36 finder anvendelse på den særlige afgift, og auktionskøberen vil således have krav på tilbagebetaling af den særlige afgift, såfremt han har afhændet ejendommen inden 4 år fra auktionsdagen.

Spørgsmål 22:

Det bedes oplyst, om kommuner ved salg af grunde til bolig eller erhvervsformål har lov at bære den foreslåede afgift ved salg, når, som normalt, salget sker til beregnet kostpris for kommunen, jfr. tilsynsmyndighedernes afgørelse i konkrete handler.

Svar fra indenrigsministeren:

Det er i lovforslagets § 2 foreslået, at den særlige afgift skal påhvile sælgeren, og der foreslås ikke gjort nogen undtagelse fra denne regel i tilfælde, hvor kommuner sælger fast ejendom. Såfremt en kommune sælger byggegrunde til priser, der ikke ligger under grundenes værdi — således som

denne er fastslået ved vurderingen til ejendomsskyld — og som er tilstrækkelige til at dække udgifterne i forbindelse med udstykningsforetagendet — bortset fra afgiften — har den kommunale tilsynsmyndighed næppe mulighed for at stille krav om forhøjelse af salgsprisen med henblik på dækning af afgiften.

Ad spørgsmål 23.

Udvalget har udbedt sig finansministerens udtalelse over Kommunernes Landsforenings skrivelse af 7. september 1972 angående en overførsel til kommunale jordkøbsfond af den afgift, som kommunerne efter forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom skal betale ved salg af grunde og ejendomme.

Efter oplysning fra indenrigsministeriet er den samlede salgsindtægt ved kommunernes salg af ejendomme og arealer budgetteret til 332 mill. kr. i indeværende finansår. Dette svarer til en særlig afgift på 3.320.000 kr.

Efter finansministeriets opfattelse er der næppe tilstrækkelig anledning til at gennemføre refusionsordning for et beløb i denne størrelsesorden.

Henry Grünbaum

/Ulf Landerslev.

Ad spørgsmål 24.

I anledning af advokatrådets henvendelse af 7. september 1972 til udvalget angående ikrafttrædelsesbestemmelsen i forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom (lovforslag nr. 241) skal man meddele følgende.

Af hensyn til administrationen af den særlige afgift er det i forslaget fastsat, at stempellovens regler finder anvendelse, det vil sige, at afgift skal svares, når der skal svares stempel for overdragelsen. Heraf følger, at afgiftspligten — ligesom stempelpligten — er knyttet til aftaledokumentet, hvilket må anses for ubetænkeligt, idet overdragelse af fast ejendom kræver oprettelse af et dokument, da erhververen må have sin adkomst til ejendommen tinglyst dels for at opnå den fornødne retsbeskyttelse, dels for at kunne overtage og optage lån i ejendommen.

Når det i forslagets § 3 er fastsat, at loven skal have virkning for dokumenter, hvis stempelpligt indtræder *den 4. september 1972 eller senere*, skyldes det frygten for, at en senere ikrafttrædelse vil fremkalde et helt unormalt antal ejendomsoverdragelser i tiden mellem forslagets fremsættelse og dets ikrafttrædelse. Det er således samme betragtninger, som ligger bag de sædvanlige ikrafttrædelsesregler i afgiftslovene, og sådanne ikrafttrædelsesbestemmelser må uundgåeligt i visse tilfælde ramme „midt i" en handel, hvorved det kan blive mere tilfældige omstændigheder, der bliver afgørende for, om der skal betales afgift i den pågældende handel.

I de allerfleste ejendomshandler vil aftalen blive skriftlig nedfældet straks ved indgåelsen enten ved oprettelse af slutseddel eller ved skriftlig accept af et købs- eller salgstilbud, medens det endelige — for tinglysning bestemte — overdragelsesdokument først oprettes senere. Stempelpligten indtræder imidlertid ved slutsedlens eller den skriftlige accepts udstedelse.

Ad spørgsmål 25.

I en henvendelse af 12. september 1972 til udvalget har Bygge-Societetet for Danmark protesteret mod forslaget til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom (lovforslag nr. 241) og herunder gjort gældende, at afgiften virker med dobbelt styrke i de tilfælde, hvor der til et salg af en ejerlejlighed og undertiden også et parcelhus er knyttet en „fortrydelsesklausul", som køberen benytter sig af, således at handelen går tilbage. I disse tilfælde vil der skulle svares afgift såvel ved købet som ved annullationen.

I den anledning skal man bemærke, at der i stempellovens § 29 er fastsat regler om godtgørelse af stemplet i tilfælde, hvor en retshandel annulleres. Disse regler vil også finde anvendelse på den særlige afgift, jfr. herved lovforslagets § 2, andet pkt., og den særlige afgift vil herefter kunne godtgøres (ligesom der vil kunne fritages for særlig afgift af tilbageskødningen). Godtgørelse vil dog efter praksis ikke blive ydet, hvis køberen har haft ejendommen i mere end et år, eller hvis sælgeren betinger sig fuld erstatning for at lade handelen gå tilbage.

Henry Grünbaum

/ Ulf Landerslev.

Ad spørgsmål 26.

I skrivelser af 7. og 8. september 1972 til udvalget har *Foreningen af Typehusproducenter i Danmark* og *Centralforeningerne af „Tolvmandsforeninger" og større Landbrugere i Danmark* protesteret mod lovforslaget om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom (lovforslag nr. 241). Typehusproducenterne har navnlig gjort gældende, at forslaget for så vidt angår boligområdet énsidigt synes vendt mod parcelhusejerne, medens Tolvmandsforeningerne har henstillet, at afgiften ikke får virkning for erhvervsejendomme.

I den anledning bemærkes, at hensigten med lovforslaget er at indføre en generel omsætningsafgift på fast ejendom, og at det provenu, som afgiften forventes at ville indbringe, er beregnet under den forudsætning, at der ikke gøres undtagelser for større gruppers vedkommende.

En undtagelse for så vidt angår erhvervsejendomme, som foreslået af Tolvmandsforeningerne, vil ikke kunne administeres. Afgiften er foreslået opkrævet på samme måde som stempelafgiften, og det vil ofte ikke være muligt for de myndigheder (i første række tingslysningskontorerne), som skal føre kontrol med afgiftens erlæggelse, at afgøre, om en ejendom er overdraget til erhvervsformål eller til andre formål. I de meget almindelige tilfælde, hvor en del af den solgte ejendom agtes anvendt til erhvervsformål og en del til andre formål (f. eks. bolig eller videresalg efter udstykning), vil det være vanskeligt eller umuligt at fastsætte størrelsen af den afgiftsfri del af salgssummen.

Med hensyn til den af Typehusproducenterne fremsatte kritik af lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse bemærkes, at det må erkendes, at husejere, som før den 4. september har købt en ejendom, men som først efter denne dato indgår aftale om salg af deres tidligere ejendom, kan komme i den situation, at det forventede nettoprovenu ved salget formindskes med afgiftsbeløbet. Det er dog næppe praktisk muligt at udforme en fritagelsesregel til fordel for de ejendomssalg, som er fremkaldt af, at sælger netop har købt en anden ejendom.

Brovst kommunes henvendelse til udvalget.

Iflg. de oplysninger, der foreligger fra dagspressen, vil det afgørende for, hvorvidt sælgeren ved salg af fast ejendom skal betale 1 pct. i afgift, være, hvorvidt der foreligger en slutseddel, der er dateret før 4. september 1972.

Brovst kommune tillader sig herved at gøre opmærksom på, at bevisligt bindende aftale også kan foreligge på anden måde end ved oprettelse af slutseddel, nemlig i form af skriftligt tilbud og skriftlig accept.

Sidst i juli måned 1972 udbød Brovst kommune gennem de lokale blade 34 byggegrunde til salg til en pris, der i forvejen var kalkuleret. Der indkom 59 tilbud, og disse blev behandlet og grundene fordelt på et møde i kommunens ejendomsudvalg den 18. august 1972.

Den 29. august 1972 meddelte Brovst kommune de udvalgte, at tilbuddet var accepteret, og at man kunne henvende sig til kommunens sagfører for at underskrive skøde. Samme dag sendte man dokumenterne til kommunens sagfører, som herefter tilskrev køberne — men i mellemtiden blev lovforslaget fremsat.

Hvis dagspressens referat af loven er rigtig, vil det herefter betyde, at kommunen får et tab svarende til 1 pct. af den samlede pris for grundene, da man ikke har nogen mulighed for at regulere prisen, og denne var i forvejen kalkuleret meget stramt.

Man anmoder om, at dette må blive taget i betragtning ved udvalgets behandling af lovforslaget, idet Brovst kommune formentlig ikke er den eneste, der er i den situation, at der er indgået en fuldstændig bindende aftale, uden at slutseddel er oprettet.

Finansministerens kommentar.

I anledning af skrivelse af 6. september 1972 til udvalget fra Brovst kommune skal man meddele følgende:

Efter finansministeriets opfattelse er stempelpligten for de i skrivelsen omhandlede 34 byggegrundssalg indtrådt ved kommunens skriftlige accept den 29. august 1972, jfr. herved stempellovens § 7, stk. 1. Der vil således ikke efter lovforslaget indtræde pligt til at svare den særlige afgift.

c. *Vedrørende benzinafgiften.*

Spørgsmål 1:

Der er rejst spørgsmål om mulighederne for at ændre benzinafgiften til en værdiafgift eller en kombineret værdi- og literafgift samt om eventuelle fordele og ulemper herved.

Svar:

Spørgsmålet om en værdiafgift har tidligere været behandlet i det af finansministeren nedsatte udvalg til gennemgang og vurdering af forbrugsafgiftslovgivningen og er omtalt på siderne 53—63 i udvalgets beretning fra 1970.

I det nævnte afsnit i beretningen gennemgås bl. a. de forskellige muligheder for at opkræve en værdiafgift af benzin. I det følgende gengives undersøgelsens væsentligste resultater.

En værdiafgift måtte i givet fald knyttes til udleveringen af benzin fra benzinselskaberne. Som under enhver engrosbeskatning ville der opstå problemer med hensyn til beskatningsgrundlaget. Man kunne bl. a. ikke uden videre anvende den faktiske engrospris, bl.a. fordi storforbrugere ved direkte køb kan opnå en rabat, som dog er mindre end forhandleravancen. Blev den faktiske pris lagt til grund, ville storforbrugeren nemlig komme til at betale mere i afgift end den almindelige forbruger. Der kan også rejses alvorlig tvivl om forsvarligheden af at anvende den pris, selskaberne anvender ved salg til tankstationer, som beskatningsgrundlag. Denne pris er i mange tilfælde en intern afregningspris, som kan fastsættes også ud fra afgiftsmæssige hensyn, og det ville næppe være muligt at føre kontrol med, at en høj værdiafgift på engrosprisen ikke førte til ændringer i branchens prisstruktur.

I beretningen omtales også andre mulige afgiftssystemer.

Tænker man sig således en afgift i detailleddet, ville forholdet blive det, at det gennemsnitlige benzinafgiftsbeløb, som benzinudsalgsstederne skulle indbetale til toldvæsenet, ville blive ca. 8 gange så stort som den gennemsnitlige bruttoavance pr. udsalgssted. Det ville ikke være forsvarligt at placere en afgift af en sådan størrelse i detailleddet.

Hvis man derimod tænker sig en værdiafgift placeret i importør- eller fabrikantleddet og således, at afgiften beregnedes af benzinens højeste detailpris uden moms, ville afgiften i realiteten virke som en literafgift på benzin, hvis størrelse blev fastlagt for hvert enkelt benzinmærkes forskellige kvaliteter. Dette ville blive et kompliceret system, og toldvæsenets muligheder for at føre en tilfredsstillende kontrol ville blive forringet. Det ville også kunne virke urimeligt over for selskaber, der har salg over hele landet, men til forskellige priser. Skulle der for det enkelte selskabs mærker anmeldes forskellige priser for de forskellige dele af landet, ville systemet blive endnu mere kompliceret og vanskeligt kontrollabel.

Det er næppe heller noget tilfælde, at benzinbeskatningen i andre lande — så vidt vides uden undtagelse — opkræves som mængdeafgift.

Anledningen til, at spørgsmålet i sin tid blev rejst, var en formodning om, at en værdiafgift ville være en fordel for forbrugerne ved at fremkalde en større priskonkurrence.

Ifølge monopoltilsynet var det dog tvivlsomt, om en værdiafgift ville kunne have væsentlig betydning for at fremme priskonkurrencen i benzinhandelen, jfr. bilag 4 til beretningen.

Udvalgets konklusion var, at man ikke kunne anbefale, at benzinafgiften ændredes fra en literafgift til en værdiafgift.

De anførte betragtninger har også gyldighed for den teoretiske mulighed, som består i at kombinere en værdiafgift med en literafgift.

Der er ikke siden beretningens afgivelse fremkommet oplysninger, der kan give anledning til en ændret bedømmelse.

Spørgsmål 2:

Hvis der ikke påtænkes avanceforhøjelser som følge af afgiftsforhøjelsen (for benzin), ville det så ikke være hensigtsmæssigt at foretage en regulering af den foreslåede afgiftsforhøjelse, således at den med tillæg af momsen af forhøjelsen kom til at udgøre et helt ørebeløb?

Svar:

En afgiftsforhøjelse på 5 øre pr. liter benzin tillagt momsen på 15 pct. og 1 pct. svind i engrosleddet motiverer en prisforhøjelse på 5,80 øre pr. liter, som afrundes til 6 øre. Denne afrunding må ske enten i engrosleddet eller i detailleddet.

Monopoltilsynet har herom udtalt bl. a.: „Da Monopolrådet fornylig har godkendt en forhøjelse af *forhandleravancer-ne*, er der ikke på nuværende tidspunkt grundlag for ændringer af avancerne. Ved en afrunding af *benzinselskabernes* priser til forhandlere opstår spørgsmål om, hvorvidt det enkelte selskab har sådanne omkostningsstigninger, at det kan motivere en oprunding af prisforhøjelsen . . . . . Tilsynet er ikke i besiddelse af aktuelle oplysninger om, hvilke omkostningsstigninger selskaberne vil kunne inddække i henhold til pris- og avancelovens bestemmelser."

En afgiftsforhøjelse på 5,17 øre pr. liter vil indebære en prisstigning på 6 øre. Der er teknisk-administrativt intet til hinder for anvendelsen af en afgiftssats på 82,17 øre pr. liter. Hvis den af andre grunde skønnes uhensigtsmæssig, synes valget at måtte stå mellem en afgiftsforhøjelse på 5 øre pr. liter, hvilket med en prisafrunding til 6 øre giver en avanceforøgelse på 0,2 øre pr. liter, og en afgiftsforhøjelse på 6 øre, hvilket med en prisafrunding til 7 øre giver en avanceforøgelse på 0,03 øre pr. liter (og et merprovenu i forhold til en afgiftssats på 5 øre på 20 mill. kr.).

d. Vedrørende vægtafgiften.

Spørgsmål 1:

Finansministeren udtalte under 1. behandling, at spørgsmålet om at fritage rutebilerne for vægtafgift (udligningsafgift) var under overvejelse. En uddybning heraf ønskes.

Svar:

Rutebiler, d. v. s. køretøjer, som udelukkende benyttes til omnibuskørsel i fast rute, er efter den gældende vægtafgiftslovs § 15, stk. 2, fritaget for den ordinære vægtafgift. Af ikke-benzindrevne rutebiler betales derimod udligningsafgift som delvis kompensation for den benzinafgift, der spares ved anvendelse af afgiftsfrit brændstof.

Det har gennem længere tid været overvejet at gennemføre yderligere lempelser af de afgifter, som påhviler rutebilerhvervet, og disse overvejelser er blevet fremskyndet i forbindelse med fremsættelsen af forslaget om forhøjelse af vægtafgiften af motorkøretøjer. Det findes herefter rimeligt at imødekomme de fra forskellig side udtalte ønsker om en afgiftslempelse for rutebilerhvervet, således at der stilles forslag om bortfald af den udligningsafgift, som påhviler disse køretøjer. Det drejer sig om et beløb på ca. 16 mill. kr. pr. år.

I overensstemmelse hermed vil der snarest fremkomme et ændringsforslag til det fremsatte lovforlsag.

Bilag II.

Udvalgets spørgsmål til økonomi- og budgetministeren og dennes svar.

Spørgsmål 1:

Under henvisning til ministerens udtalelser under samrådet den 7. september bedes præciseret, i hvilket omfang såkaldt „automatiske udgiftsstigninger" ud over de i finansplanen af 4. september anførte beløb for 1973-74 vil blive kompenseret ved tilsvarende forhøjelse af regeringens målsætning for besparelser.

Svar:

Regeringen vil naturligvis videreføre sine sparebestræbelser, men vil ikke kunne garantere gennemførelsen af fortsatte besparelser i et sådant omfang, at disse kan dække yderligere „automatiske udgiftsstigninger".

Spørgsmål 2:

Vil den ændrede forudsætning med hensyn til den forventede forbrugsstigning i 1973 ikke få til konsekvens, at der bør føres en endnu strammere finanspolitik? Giver nyvurderingen ikke anledning til andre ændringer i finansplanen end dem, der fremgår af planen af 7. september 1972?

Svar:

Som nævnt i besvarelsen af et spørgsmål var finansplanens tal for forbrugsstigningen på 3 pct. en foreløbig beregningsforudsætning; det var ikke udtryk for en vurdering af den sandsynlige forbrugsudvikling under bestemte antagelser om den økonomiske politik. Man kan derfor ikke tale om, at der er gennemført en nyvurdering af forbrugsudviklingen.

Hvorvidt en forbrugsstigning fra 1972 til 1973 på 4 pct. indebærer, at der bør føres en endnu strammere finanspolitik, kan kun afgøres ud fra en vurdering af udviklingen i den samlede efterspørgsel, i produktionsmulighederne og på betalingsbalancen. Det er regeringens opfattelse, at den nødvendige balance i økonomien sikres gennem de nu fremlagte skatte- og afgiftsforslag, sammenholdt med de allerede opnåede besparelser på de offentlige budgetter samt de igangværende bestræbelser på at opnå yderligere reduktioner af statens udgifter.

Den ændrede forudsætning giver ikke anledning til andre korrektioner i finansplanen end dem, der fremgår af planen af 7. september.

Spørgsmål 3:

I hvilket omfang er de i finansplanen for 1973-74 omtalte „besparelser" på 1.000 mill. kr. nye indtægter for statskassen?

Svar:

Af besparelserne på 1.000 mill. kr. i finansåret 1973-74 vedrører i alt ca. 85 mill. kr. indtægter, heraf ca. 15 mill. kr. inden for justitsministerens område og ca. 70 mill. kr. inden for ministeren for offentlige arbejders område (P. & T. 5 mill. kr. og DSB 65 mill. kr.).

Spørgsmål 4:

Er besparelsen på 40 mill. kr. for reduceret momsrefusion stadig udtryk for en realistisk vurdering?

Svar:

Boligministeriets besparelse på 40 mill. kr. i indeværende finansår er et led i omlægningen af momsrefusionen til byggeriet. Besparelsens sammensætning er nærmere

beskrevet i betænkning over forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri, afgivet af folketingets boligudvalg den 17. maj 1972. Skønnet på 40 mill. kr. anses stadig at være realistisk.

Spørgsmål 5:

Hvilke forudsætninger ligger der til grund for besparelsen på 9 mill. kr. for Danmarks Radio?

Svar:

Ifølge oplysninger fra Danmarks Radio bygger besparelsen på 9 mill. kr. i 1972-73 på følgende forudsætninger:

1) at Danmarks Radio overgår fra ¼-årlig til ½-årlig opkrævning af licenser,
2) at man udskyder påbegyndelsen af den ændring af radiostrukturen, som var indarbejdet i det oprindelige budget for Danmarks Radio, og som var forudsat gennemført over 3 finansår, og at man desuden på nogle punkter begrænser strukturændringerne,
3) at der er gennemført forskellige rationaliseringsforanstaltninger, hvis virkninger ikke fuldtud var kommet til udtryk i det omrindelige budget.

Spørgsmål 6:

Hvorledes skønner ministeren, at den reale stigning i lønmodtagernes disponible indkomster har været fra henholdsvis 1968 til 1969, fra 1969 til 1970, fra 1970 til 1971 og fra 1971 til henholdsvis 1. og 2. halvår 1972?

Svar:

Det er kun muligt at belyse udviklingen i den disponible realindkomst for befolkningen som helhed, jfr. nedenstående tabel, da man ikke har oplysninger om skatternes fordeling på befolkningsgrupper. Det skal bemærkes, at stigningen i de samlede lønindkomster i 1969 og 1970 lå på linje med opgangen i de samlede pengeindkomster, mens lønindkomsterne i 1971 og 1972 er gået kraftigere i vejret, henholdsvis med ca. 14 og 11-12 pct. Der foreligger ikke skøn over udviklingen i de to halvår af 1972.

Procentvis stigning i forhold til året før	1969	1970	1971	1972 (skøn)
Samlede pengeindkomster (brutto)	13	13	10	10
Samlede direkte skatter og kontingenter m. v.	16	32	22	14
Samlede disponible pengeindkomster (brutto)	12	7½	6	9
Prisstigning på det private forbrug	3	5½	5½	6
Samlede disponible realindkomster (brutto)	8½	2	½	3